

İSTANBUL SERİRİYATI

Ayda bir çıkar

İÇİNDEKİLER

Avitaminoz Psikozları	Dr. Mutemed Yazıcı
Penisin tam kesilmesi	Dr. Şemsi Özdilek
Kriminalite ve Psikozlar	Dr. Kenan Şenol
Ayın akisleri	M. O. Uzman
Ankara Nümune Hastanesi toplantıları	

Sayısı 50 kuruştur. Senelik abonesi 5 liradır.

Adres : Mazhar Osman. Cağaloğlu 23. Telefon : 21890

Müdürlü : Hüseyin Kenan Tunakan

«KADER» BASIMEVİ — İSTANBUL

Vagina hastalıklarının lokal tedavisi için
sülfamid ve diğer dezenfektanları fizyolo-
jik nisbetlerde ihtiva eden ovüller

Colpo Sulfamida

WANDER

- İhtiva ettiği sülfamid, asid ve diğer dezenfektanlar fizyolojik olarak tâyin edilen nisbetlerdedir.
- Hâvi olduğu sulfamid patojen mikropları imha eder.
- Vagina asiditesini normal seviyeye yükselterek mikrop florasını tanzim eder.

ENDİKASYONLARI: Beyaz akıntı, vaginite, vulvite, vulvo-vaginite, kürtajdan sonra olan endométrite, érosion du col, belsoğukluğu.

Ticari Şekil : 24 ovülü ihtiva eden tüpler

Grafika

Dr. A. WANDER S.A., BERN-İSVİÇRE

Merkezi :
Sirkeci Nur Han
İSTANBUL
P. K. 577

Türkiye Mümessilliği :
YILBAK TİCARET A.O.

Şubesi :
Gazi Bulvarı 31
İZMİR
P.K. 171

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : *Dr. Mazhar Osman Uzman*

AYLIK TIP
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23
Nushası : 50 Kuruştur
Senelik abonesi : 5 liradır

Avitaminoz Psikozları

- 1 -

Dr. Mutemit Yazıcı

Bu günkü seminer mevzuumuz Avitaminoz psikozlarıdır. Uzviyetimizin sıhhatte kalması için yağlar, Karbon hidratlar, Protein, Lipoit ve Emleha dan başka bazı cisimlerin de uzviyetimize gıdalar vasıtasile ithal edilmesi lâzım geldiğini ve bu cisimlerin eksik, oldukları taktirde bir çok hastalıkların zuhur edebileceğini ilk defa 1897de Holandalı (Eijkman) göstermiştir.

O zaman Cavada çalışan bu zat parlak piriñle beslenen tavuklarda ora halkında görülen ve bir polinevrit olan ve halk arasında beri beri denilen hastalığın tavuklara kabuklu piriñ vermekle zail olduğunu gördü. 1880 de Lunin hayvanlar üzerinde yapmış olduğu tecrübelerle göstermişti. 1911de (Casimer Funk) beriberinin sebebi üzerine yaptığı araştırmalarda elde ettiği billûri cismi Amin zannederek ve hayat için lüzumlu olduğu manâsını kast ederek vitamin adını vermiş, ve bu isim bu gibi cisimlerin umumî ismi olmuştur, 1912 de (Holts) kuru yemekler yedirdiği kobaylarda İskorpit tevlit etmiye muvaffak oldu.

Sonraları Raşitizm bir vitamin eksikliği hastalığı olduğu anlaşıldı daha sonraları bunların gerek uzviyetten elde edilmeleri ve gerekse sentez tariki ile imalleri kolaylaştı. Alfabe sırasile isimlenen bu cisimlerin miktarı bu gün 26 yı buldu.

İnsanlar vitaminleri nebatlardan ve hayvanlardan alırlar.

Vitaminlerin bir kısmı uzviyete (Provitamin) olarak girerler ve sonra vitamene çevrilirler bu gün malûm olmuştur ki vitaminlerin bir kısmı insan uzviyetinde yapılabildiği gibi Hormonlara benzeyen maddeler de nebat uzviyetlerinde ihzar edilebiliyorlardı.

Vitaminlerle Hormonlar arasında sıkı bir münasebet vardır.

C- Vitamini Sürrenal de çoktur. Adrenalin tahrip edilmekten korur ve onun tesirini çoğaltır.

B2 Vitamin kompleksi karbonhidrat ve yağların imtisas edilmeleri için fosforilasyon üzerine müessirdir.

D. Vitamini kâfi miktarda değilse paratiroid hormonu tesirini göstermez.

A. Vitamini Tiroit ile Antakönist dir.

B1 Vitamini ile İnsülin arasında karbonhidrat metabolizması üzerinde bir münasebet vardır.

Şu münasebetlere bakacak olursak Hormon ifraz eden uzuvlarımızda vitaminlerin neden fazla miktarda bulduklarını anlamış oluruz.

Vitaminler Hormonlar gibi katalizör cisimlerdir. Bir çok vitaminler oksidasyon ve tioresinde mühim rol oynarlar ve oksidasyon vetioresinin her safhasında çeşitli vitaminlerin rollerini görüyoruz.

Gençlerin çocukların, gebelerin ve bilhassa enfeksiyondan ileri gelen hastalık musaplarının vitaminlere çok ihtiyaçları vardır.

Vitaminlere olan ihtiyaçlarımız aldığımız gıdalara göre değişir, Karbonhidratlı gıdala-

rı fazla alarak B1, Kalsiyom ve fosforlu gıdaları fazla alırsak D. Vitamine ihtiyacımız artar.

Vitamin ithal ve imtisasını hastalara verilen rejimlerin ve hazım yolları bozukluklarının daima güçleştiklerini her zaman görmekteyiz.

Bazı vitaminler arasında keza sıkı bir münasebet mevcuttur. Birinin noksanlığı diğerlerinin tesirinde değişiklikler yaparak vitamin noksanlığı semptomları meydana getirir.

Sinir ve ruh hastalıklarında vitamin meselesi pek çok tetkiklere sahne olmuştur. Eskiden zehirliere, intanlara irsiyete, atfedilen bir çok nöro-psişik hadiseleri vitamin ışığı altında aydınlanmış olarak görüyoruz. Avitaminozlar sarih değildirler fakat noksanlıklarında bir çok intanı hastalıklar kolayca uzvimize girebilirler. Avitaminozlar irsi değildirler fakat vitamin kıtlığına uğramış bir anenin doğurduğu çocuk daha az vitamin hamulesi ile dünyaya gelmiş olduğu cihetle salim olanlardan doğan çocuklardan daha önce avitaminoz hastalıklarına tutulabilirler.

PELLAGRA

Deride, hazım yolunda, sinir ve ruh alanında yapmış olduğu teşevvüşlerle insanların çok eski zamanlardan beri tanıdığı bir hastalıktır.

Hastalığın hekimler tarafından tetkiki 1853 senesinde başlar. Hastalık ilk önce (Gaspar Casal) tarafından (Mal de la rosa) adı ile isimlendirildi. Müellif hastalığı ilk önce İtalyada Laroza şehrinde gördüğü için bu ismi verdi. Pellegra İslî deri demektir.

Hastalık o zamanlar büyük bir istilâ göstermiştir, bilhassa mısır ile tagaddi eden İspanya, Şimali Amerika, Şimali Afrika, ve Balkanlarda büyük insan kitleleri arasında yayılmıştır. 1881 de İtalyada 104000, 1911 de Romanyada 100.00 kişi musap kılmıştır ki bu müthiş rakkamlar karşısında kalan müellifler hastalığı (Terrible maladie) adını verdiler. 1892 de İtalyalı meşhur Lombroso İtal-

yadaki hastaları şöyle tarif ediyordu: (Eğer oradan geçmiş iseniz sıksa, çamit nazarlı, soluk yüzlü, elleri kolları yaralar içersinde insan hayaletlerine tesadüf etmişsinizdir. Sarhoslar gibi sallanan bacakları üzerinde sarsak başları ile ilerlediklerini, yahut ta görünmeyen bir kuvvetle itilmiş gibi düşüp kalktıklarını, bir istikamete doğru koştuklarını, kalpleri parçalayan bir kahkaha veya hıçkırlıkları hatırlatan bir seyha ile bu insanların ağlayışlarını siz de görmüşsünüzdür.)

Hastalık 1906 da İtalya İberik yarım adası ve Türkiye de dahil olmak üzere 100.000 kişi musap kıldı. 1912 de Amerikada 5000 vak'a görüldü, birinci cihan harbinde Pellegra askerler, esirler arasında salgın halinde idi. O seneler Toptaşı Bimarhanesinde Pellegra olmiyan yok gibi idi. Hastalık en ziyade kötü şerait hayatiye içersinde yaşayan köylüler bakımsız askerler ve esirler arasında ve mısırla tagaddi edilen insan kitleleri arasında görülüyor.

Hastalık çocuklarda daha ziyade 6 yaşından yukarı çocuklarda görülür, kadınlarda erkeklerden fazladır. Bazı müellifler erkeklerde daha az görülmesinin sebebini erkeklerin daha ziyade sigara içmelerine atfediyorlar.

Mevsim itibarile hastalık umumiyetle ilk baharda başlar yazın devam eder sonbaharda azalır kışın kaybolur fakat bu sene havalar kış mevsiminde ilkbahar gibi geçtiğinden Şişli Çocuk Hastanesinde Ocak ayında tedavi edilen pellagrahılar gördüm.

Pellagrannın sebebi hakkında bir çok yazılar yazılmıştır, ve bir çok nazariyeler ortaya konmuştur, tarihi bir kıymeti olduğu için bu nazariyeler hakkında biraz tafsilât vermeyi doğru bulurum.

Hastalığın çok musap verdiği devirlerde müelliflere bunun umumî bir diztrifi olduğunu düşündüler.

Bir zamanlar (Hematozoer ler) (Streptobasiller) (Parazitler) (İntanlar) itham edildiler ve hatta pellagraı lepraya benzettiler. Casal hastalığa (Lepra Escorbutica) adını verdi. Mahsulatı maraziyeyi İnoküle ederek yaptığı tecrübelerde muvaffak olamadı.

Başka müellifler hububatta (Fotosansi-

blizatris) toksit bir madde vardır güneş ışığı karşısında bu tezahüratı yapıyor dediler. Bu görüşe karşı gelenler ise akıl hastanelerinde gördükleri vak'aların bunun ile hiç bir alakası olmadığını fazla olarak mide ülserinden, mide kanserinden, ve hatta bağırsak iltihaplarından ötürü gıda alamiyanlarda hatta alkolden mütevellit gastiritlerden sonra görülen pellegra vak'alarını ileri sürdüler.

Hastalığın (Andojen) ve (Ekzojen) bir toksin tesiri altında hasıl olduğu söylenirken hastalığın (Otoentoksikasyondan) mütevellit bir sendrom olduğunu iddia edenler de vardı. Bütün bunların neticesi olarak bağırsak florasi değişiyor, deniliyor, ve hatta bağırsaklarda (Fotosansibilizatris) toksinli mantarlar keşfediliyor ve mütemadiyen bir sebeb aranırken diğer bir kısım müellifler bağırsaklarda husule gelen Putrefaksion neticesi hasıl olan zehirli maddelerin umumî deverana karışarak tabloyu çizdiğini iddia ediyorlardı.

Diğer taraftan Menşeyini gıdadan alan ve ya almiyan bir takım (Dietotoxique) maddelerin mevcudiyeti düşünülüyor ; bu maddelerin az çeşitli gıdalar muvacehesinde Pellagra'yı tevlit ettikleri söyleniyordu. Nihayet bazı müellifler Piredizpozisyon nun bazı müellifler de meterolojik hadiselerinin rollerini iddia etmişlerdir.

Mısıra gelince : Hastalığın daha çok Mısır yiyen halk arasında görülmesi bir zamanlar mısırı itham ettirdi fakat buna mukabil meselâ hiç mısır yemiyen Meksikada da hastalık görülüyordu. Hatta bu hastalığa burada (Enmaizadoz) diyorlardı. Mısırı itham edenler mısırdaki toksiko-zein adında bir madde vardır bu madde cilt altında birikir. Güneşin kimyevî ışıkları Fotodinamik hassası olan bu maddeye tesir ederek malûm tezahüratı meydana getiriyor diyorlardı.

Fakat bu düşünüş tarzı doğru olmamakla beraber mısır Pellagramın husulünde methaldar olabilen bir maddedir. Bir kerre mısır da antipellagros vitamin yoktur saniyen mısır yiyenlerde P.P. Faktörüne daha fazla ihtiyaç hasıl olur. Rejim ile iki faredede pellagra hasıl edelim. Bunları tekrar tedavi etmek için mun-

tazam gıdaları ile birlikte antipellagros vitamin verelim. Yalnız bir tanesinin gıdasına yüzde kırk nisbetinde mısır ilâve edelim. Görülüyor ki gıdasına mısır ilâve edilen hayvan öteki iyi olduğu halde bir türlü iyi olamıyor. Mısır yiyene daha fazla miktarda P.P. faktörü ilâve etmek icabediyor.

Son tetkikler şunu göstermiştir ki mısırdaki (Endol triacetique acide) denilen bir madde mevcuttur, işte bu madde P. P. faktörünün tesirini bozuyor, eğer bu maddeyi mısırdan tecrid ederek hayvana mısırı öylece verecek olursak P.P. faktörünün tesirine halel gelmediğini ve bu hayvanın gıdasına diğerinden fazla P.P. faktörü ilâve etmeye lüzum kalmadığını göreceğiz.

Bundan başka daha ziyade nebatî gıdalarla mayişetlerini temin eden insan kitleleri bir de mısır yiyecek olurlarsa bu gıdalarda (tirozin) ve (Tirip tofan) Asitaminleri hiç bulunmayacaktır. Halbuki bu iki asit amininin hidrat dö karbonların asimilasyonunda ve adele glikojenini mobilize etmekte mühim rolleri vardır. İşte bu iki maddenin bulunmaması ile bunların yapacakları vazifeyi de P.P. faktörü yapacağından faktör çok sarfedilir, ve uzviyet bu faktörden mahrum kalır ve böylece Avitaminoz tablosu kolayca meydana çıkabilir.

Vitaminler keşfedilmeye başlayınca müellifler Pellagra'yı bu bakımdan tetkike başladılar. Güvercinler, köpekler, maymunlar üzerinde tecrübeler yapıldı. Goldberger 11 mısırı mahkûmu üzerinde yaptığı tecrübelerde bunlardan 6 tanesinde Pellagra tevlit etmeye muvaffak oldu. Daha sonra B. Vitaminini B1 Antinöretik ve B2 Antipellegroz olarak ikiye ayırdı daha sonra Macar alimi Györgyi B2 vitamininin birisi noksanlığı ile farelerde dermit yapan B6 diğeri insanlarda noksanlığı ile Pellagra yapan P.P. faktörüne ayırdı. Pellagra Priventif kelimelerinin baş harfleri olan P.P. faktörünü mevcudiyeti ve yahut böyle bir faktörün mevcut olması ihtimali daha evvel Goldenberg tarafından tarif edilmişti. Nihayet 1937 de Amerikalı müellifler Antipellegroz vitamini karaciğerden saf

olarak elde ettiler. Bunun da eskidenberi malûm olan Nikotinik asidin bir amidi olduğu anlaşıldı. Bu cisim 1897 de esasen sendes tarihi ile ihtisal edilmiş olup (Priydine carbonique acide dir.) Bu itibarla diğer piridin müştakları da antipellagrös hassaya maliktirler. (Coramin) gibi. Asid nikotinik bir pro vitamindir bağırsaklardan imtisas olunur hücrelerde amidleşir. En ziyade sürrenal korteksinde toplanır Fosforik asid, Riboz ve adenil asid ile birleşerek (Frydinnucleotide) lere çevrilir ve (Trigonelline) e tahavvül ederek idrarla çıkar. Gerek Piridin-nükleotitlerin ve gerekse trigonellinin antipellagrös hassaları olmadığına nazaran faktörün, daha başka cisimlere tahavvül ederek tesir ettiğini düşünmek icabeder ki bu cisimler bu gün meghulumuzdur. Organizmada Albuminlerin tahallül ve tefessüh mahsulleri olan fenol, Endol, Sikatol, Krezil gibi zehirler (Asid gri-koronik) (asid sülfrik) ile P.P. faktörü muvacehesinde birleşerek zararsız cisimler haline getirilir ve toksit tesirleri zail olur. Bu bakımdan Siroz vakalarında P.P. faktöründen istifade etmek mümkün oluyor.

P.P. faktörünün Karbon hidrat metabolizma sında mühim rolü vardır, bu cisimlerin hem asitasyonunda hem de karbon hidratlarında protein yapılmasında rolü büyüktür. Bu bakımdan tohumların ve bir çok mikropların da şenhuma faktördür.

P.P. faktörü sürrenal, ve tiroit faaliyetini kamçılar. C. vitamini çalışmasında ve rin metabolizmasında ve hemoglobin senteynar.

Faktör en mühim rolünü demir ve porfirin metoborizmasında ve hemoglobin sentesinde gösterir. Zira Pellagrada demir ve torfirin kaybı karakteristiktir. Hemoglobin malûm olduğu üzere 4 pirol nüvesi ile 2 kıymetli demirden müteşekkildir. İşte bu pirol nüvelerinin demir ile birleşerek hemoglobini teşkil etmeleri ancak P.P. faktörü muvacehesinde oluyor.

Yine malûm olduğu üzere Globulrujlar muayyen bir müddet hitamında dalakta tahrip edilirler. Bunların dağılan anasırından tekrar hemoglobin hasil olacaktır. Pellagrada

bu keyfiyet bozulduğundan dolayisile kanda mebzul miktarda porfirin birikiyor ve bir porfiremini hasil oluyor.

P.P. faktörü uzviyete ithal edilen nebati Albuminlerin asimilasyonu için elzemdir. Bu keyfiyet bize Albuminlerini daha ziyade nebatî kaynaklardan alan kimselerde P.P. faktörünün daha çok sarfedileceğini gösterir.

P.P. faktörüinsan uzviyetinde kükürt metabolizması için çok lüzumlu bir cisimdir. Hastaların tırnaklarında kükürt azlığından doğan bir bozukluk göze çarpar eğer hastalara Hiposülfid şırıngaları yapılacak veya P. P. faktörü verilecek olursa ârazın zail olduğu görülür. Nikotinik asidin vazodilatasyon tesiri de vardır. Enjeksiyondan sonra hastaların yüz, boyun göğüs ve munzammalarında damar genişlemeleri, vücutta yanma ve kaşınmalar hasil olur. Bu keyfiyet Asid nikotinik ile daha çok ve asid nikotinik amid ile daha az görülüyor.

Cildi tezahürat : Uzviyetimiz yalnız görünen güneş ışığının değil görünmeyen ve Ispetroskobun sağ tarafında görülen ve ihtizazları 756—3000 trilyon olan kimyevî şuaların da tesiri altındadır. Büyük bir kısmı Atmosfer tarafından Apsorbe edilen bu şualar uzviyet tarafından kolaylıkla imtisas edilirler. Adi pencere camından geçmiyen ve irtifa yükseldikçe tesirleri artan bu şualar ilk baharda fazla faaldirler.

Bu şuaat bazı muayyen Konstütisyonlarda ilk zamanlarda vücudün güneşe maruz kalan kısımlarda Pellagraya benzeyen tablolar meydana getirir. Meselâ (Xeroderma Pigmentosum) denilen hastalıkta vücudün güneşe maruz kısımlarında evvelâ eritem sonra kabuklanma vezikürlere müşabih teşekkülât karha, karhavi kanser hasil olarak ölüm vaki olur.

Ahır hayvanlarında görülen ve karabuğday hastalığı veya (Fagopyrisme) denilen bir hastalık vardır. Kışın karanlık ahırlarda karabuğdayla beslenen hayvanlar ilkbaharın bol ultraviyoleli meralarına çıktıkları zaman derinin az kıllı yerlerinde ileri derecede iltihabi vetireler görülür. Kulak ve kuyrukta nekrozlar hasil olur kıllar dökülür. Mahiyeti

meçhul olan ve fakat alkolle tecrid edilebilen bu Fotodinamik madde az miktarda beyaz farelere enjekte edilecek olursa karanlıkta hiç bir arıza göstermeyen bu fareler ışığa çıkınca hemen ölüyorlar.

Bunlardan başka Eozin, Klorofil, Kinin zerkleri güneş ışığına tutulan farelerde ağır tahribat yapıyorlar.

Şu misaller bize bazı maddeleri ithal ettiğimiz zaman bazı pellagroit hadiselerine maruz kalabileceğimizin mümkün olduğunu göstermektedirler.

Porfirine gelince : Bu da fotodinamik bir maddedir. Gıdalarla aldığımız Hemoglobin uzviyette hasıl olan porfirinden bir kısmı hiç bir marazî hadiseye sebep olmadan (Kopro porfirin) olarak uzviyeti terk eder. Esasen porfirinler marazî şartlar altında vücutdan alkonulmadıkları müddetçe renksiz cisimler olarak idrarla dışarı çıkarılırlar.

(Konjinital kronik porfirinuri) denilen hastalık ta daha çocukluk devresinde aynen pellagradaki deri tezahuratını gösteren Fotodinamik âraz meydana çıkar. Hastada Porfirinemi mevcuttur.

Fotodinamik cisimlerin yapmış oldukları bu tahribatı ziya muvacehesinde icra ettiklerini şu tecrübe ile ispat etmek mümkündür.

Parabiyotik olarak yapıştırılmış olan 2 fareden bir tanesine fotodinamik bir madde terkedelim karanlıkta hiç bir arızaya maruz kalmayan farelerin ziyaya çıkarılınca öldükleri görünüyor.

Fotodinamik maddelerin tesirlerini şöyle izah ediyorlar.

Bu cisimler Ultraviyole şuaı muvacehesinde oksijen alıyorlar bu oksijeni fermentlere veriyorlar bu esnada kendileri irca ediliyor. Bünyesinde bir değişiklik olmadan yeniden oksijen alıyor, yeniden irca ediliyorlar. Bütün bu hadiseler esnasında Albumin parçalanıyor ve parçalanma mahsullerinin bu arızaları yaptığı iddia ediliyor. Pellagrada da İdyopatik-kronik porfirinuride olduğu gibi porfirinemi mevcut olduğundan burada da malûm tezahuratı yapan maddenin keza porfirin olması çok muhtemeldir.

Hastalığı ilk bakışta tanıtacak yegâne âraz cildi tezahuratıdır. Vücudün güneşe maruz kalan kısımlarında simitrik olarak elde edilen ayaklarda şoset boyunda ve ensede gerdanlık şeklinde olan bu tezahurat ilk önce (Erytheme Pellagreuse) denilen pembe bir kızartı ile başlar. Bu kızartı ilk zamanlarda güneş yanığı manzarasını arzederse de hiçbir zaman bir (eritem soler) değildir. El ayasında ve tabanlarda hiç görünmez. 2—3 hafta devam eder, nadiren dirsekte diz kapağında koltuk altında, ferçte, serçte, safen cildinde, göbekte, siternumun kisifoninde görülür. Bunlardan başka beriberi ile beraber seyreden bazı pellagra vak'alarında yüzde simitrik ve kelebek şeklinde zahir olabildiği gibi ekzantemler şeklinde vücudün her tarafına yayılmış ekzantem pellagrosolar neşredilmiştir. Bu indifaatı asit nikotenicamit ile her zaman kaybolmaktadırlar. Eritemlerin hasıl olduğu yerlerde ciltte ATROPHIE görülür. Daha sonra desquation göze çarpar Kornea tebakası pul, pul dökülür, daha sonraları cildin bu nahiyesinde Pigmentasyon teşekkül eder. Daha sonra veziküller teşekkül eder. Bunlar patlayabilir ve diğer enfeksion maddeleri için içersine karışarak polimorf bir vaziyet alabilir. Bütün bu tezahuratı taşıyan cilt aynı zamanda sikloroze dir. Hastaların yüzü bakır renktedir.

Bazı hastalarda el ve ayaklarda ödemler görülür.

Hazım cihazındaki bozukluklar : Ağız gışai muhatisinde kırmızı lekeler hasıl olur diş etleri şişer, ağız içersinde afta benziyen tezahurat diş etlerinde veziküller müşahede olunur ki bu hale stomatik te Pellagreus derler. Hastaların salyaları çoğalır, dudaklarından akar. Tuzlu lezzetli olan bu ifrazattan ötürü İtalyanlar bu hastalığa (Male Salso) derler. Bazen dil kabuklaşır kurur, şişer, güçlük hareket eder, hastaların sözleri anlaşılmaz olur. Dil kabuklu değilse Hulepmatın silindiği dilin dümdüz olduğu görülür. Ağızdaki ifrazattan ötürü hastalar ağızını açık tutarlar. Bazan dudaklar kuru, kabuklu, çatlak bir manzara alır ağızın mikozası soyulu ağızın

içersinde ağrılar hasıl olur.

Mide nahiyesinde yanma ve ağrılar duyulur, bazı hastalarda tam bir iştihatsızlık vardır. Bu iştihatsızlık Strophabi'ye kadar gider, bazıları da bulumie derecesinde bir farti iştih gösterirler. Ne bulurlarsa yerler doymadıklarını söylerler. Hastalarda bazan kayalar olur, bir çok hastaların mideleri genişlemiştir, hazımsızdırlar, asit kloridik azalmıştır veya tamamen kaybolmuştur. Pepsin hemen hiç yoktur.

Hastalığın karakteristik vasıflarından biri de ishallerdir. Bu ishallerin sebebini Porfirine atfediyorlar. Porfirin hiperperitalizm sebeb oluyormuş. Bazı vak'alarda kanlı ishaller görülür. İshaller bazan duruyor yerine kabız kaim oluyor. Bu şekil münavebeyle devam ediyor. Ekseri vak'alarda bir gastrit ve bir anterit vardır. Hastalar aldıkları gıdalardan lâyikile istifade edemedikleri için süratle kaşeksiye girerler. Turgor ve tonus çok azalır. Hastalar bu ishaller yüzünden kalsiyum kaybına maruz kalırlar bu yüzden Osteoporoz ve sipontan kırıklar görülebilir. Pellagrallı hastalar da diyarelere yüksek ateş, hezeyanlar, reflekslerin şiddetlenmesi Opisthotonos, derecesine kadar adele kasıları ilâve olunur. Hastalar bu şekillerde sür'atle kaşeksiye girerler ve ölürlar. Bu şekle (Typhus pellagreuse) derler. Bunlarda karıncalanmalar, sıpazmlar hatta sar'a nöbetleri de görülür. Bazı vak'alarda adele sertlikleri o kadar fazla olur ki çene hareketleri mümkün olmaz hasta yiyemez, içemez.

Pellagrallıların maddei gaitalarında endol, sikatol... ve saire gibi maddeler mebzul bakteriler ve yağ billurları görülür.

Sinir sistemindeki bozukluklar : Hastalığın Prepellagreuse denilen devrinde hastada neş'esizlik, isteksizlik, uykusuzlukla beraber hastayı sür'atle nöromüsküler bir sarsıntıya getiren asteni hali vardır. Bundan sonra hastalık tablosuna ishal ve cildi tezahurat ilâve olunur. Hastalarda vaziyet hissiyeti bozulabilir, hem bu tesir hem de adele kuvvetsizliğinden ötürü hastalar adeta ayakta duramazlar, yardımla yürürler, öne arkaya doğru yı-

kılırlar, sandalyada doğru oturamaz, başını kolları arasına alarak masaya dayanır, bazı hastalarda Opistotonos çene adedeleleri kasılmaları adele sipazmları görülür.

Ekstra piramidal sistem bozukluklarında tesadüf etmek mümkündür. Koreiform hareketler parkenson şeklinde tezahurat müşahede edilir. Szarvas stief bu ârazın (nukleus kaudatus), (klobus pallidus) ve substantia nigra nın bozukluğundan ileri geldiğini söyler.

Robertink te atetozik hiper kineziler gördüğünü söyler. Bazı hastalarda sık, sık sar'a nöbetleri müşahede edilebilir. Bazı hastalarda paralizi fasyal, göz adedeleleri felçler zuhur eder.

Hastalarda Etilik titremeleri andıran dudak ve ellerde umumî veya mevzîi titremeler görülebilir. Hastalığın ileri devrelerinde sipastik veya ataktik paraplejiler olabilir ki Piyer Mari ve Tanburini bunu arka veya yan kordonlardaki dejeneranslardan ileri geldiğini söylerler.

Çok nadir olmamakla beraber Filingere göre progresif bulber paralizi ârâzı gösteren vak'alar da vardır. Bunlardan başka ekzema, hiperkeretoz hezeyanlar ve etakrapusküler ile müterafik pellagra vak'alarının görüldüğü neşredilmiştir. Bazı hastalarda çeşitli hadeka teamülleri vardır. Doktor Kâzım Dağyolunun 8 ci Millî Türk Tıp Kongresine arzettiği vak'alardan bir tanesi bir gün midriyaz bir gün miyoziz gösteriyordu.

Bunlardan başka tetani ârâzı gösteren aküşör elli vak'alar çenelerini Anormal oynatanlar mütipl skleroza benzeyen vak'alarda görülmüştür. Ekseri vak'alarda veteri refleksler müştettir. Keza bazı hastalarda adele krampları hissiyet bozuklukları klonus, ve batın cildi akselerinde madumiyeti de görülür.

Ruhî tegayyürat : Hastalıkta görülen ruhî ârâz ağır vak'alara münhasır zannedilmesin. Çok hafif vak'alarda daha hastalığın ilk günlerinde ruhî ârâz kendini gösterir. Buna mukabil ne kadar ağır vak'alar vardı da hiç bir psikoz ârâzı göstermezler. En ziyade ruhî tegayyürat gösteren vak'aların esasen ruhen malûl olanlarda görüldüğü iddia edili-

yor. En çok psikoz ârâzı gösteren vak'aların eskiden nevroz ve diğer psikozları geçirmiş olanlarda ve bilhassa böyle psikozlarla malûl olan Yahudi ailelerinde görüldüğü çoktur. Her pellagraya maruz kalan şahsın mutlaka ruhî ârâz göstereceği zannedilmesin, bu husustaki İtalyan ve Amerikan istatistikleri psikozun yüzde dört ile on nisbetinde olduğunu gösterir. Hastalık haricen bize kendisini tanıttırarak ârâzı meydana vurmada evvel hastalarda prepellagros denilen bir takım ârâz müşahede edilir ki bunlarda neş'esizlik, isteksizlik, uyku bozuklukları ve bilhassa bir asteni halidir. Gregor pellagranın ruhî ârâzlarını 7 kısma ayırır. Nörasteni Stipör, sıkıntı psikozları, akıl bozukluğu, hezeyanlar, katatoni şekli, siklotimi.

Biz bu tasnifte görülen arazın mevcudiyetini kabul etmekle beraber hastalığı daha ziyade görünüş şekillerine göre tasnif edeceğiz.

1 - Depresion veya melankoli şekli :

En çok bu şekil görünüyor. Hastalarda Prepellagros devirde ruhî inhitat, düşkünlük, zekâ sahasında kütlük vardır. Hastalar ışıksız bir köşeye çekilir hiç bir kimse ile konuşmaz, gözlerini hiç kırpmadan bir noktaya diker ve bu halde dakikalarca durur. Bunlarda Hallusinyasyonlar, Perseksyonlar olur, bazılarının gözlerine küçük askerler görünür, bunlarına güzel kokular gelir, ağızlarına acı lezzet gelenler de vardır. Bunlarda intihara teşebbüs hadiseleri de oluyor. Eğer intihar etmek isterlerse mutlaka suyu tercih ediyorlar bu fikirlerinde o kadar ısrar ederler ki en ufak bir su birikintisinde bu işi yapıveriyorlar. Çabuk kızarlar, unutkanlıklar, üzerlerinde bir sersemlik vardır bazılarının da hafifce artan bir bunaklık görülür, sorulan suallere düşünürler bir kelime ile cevap verirler. İdrâk, mahkeme, fikir bağlayışı, dikkat ileri derecede bozulabilir, bazılarında sık, sık ağlamalar sıkıntılar vardır, konuşmazlar. Bazılarında zaman ve mekân oryantasyonları bozuktur.

Mani şekli :

Bazı hastalar mani tablosunu hatırlatan ajitasyon halleri gösterirler, bağırır, vurur, üstünü başını yırtar, yerinde duramaz, bazan bitap düşerek uyuklar. Fikirlerini bir noktaya tesbit edemez, eline geçeni atar, şarkı söyler uyumiyanları da vardır. O kadar çok ajitasyon gösteren vak'alar vardır ki hastanemize elleri ayakları sınıksız bağlanarak gelenler görülmüştür. Pellagra tezahuratı zail olduğu halde hastanın ip yaraları uzun müddet devam eder. Bazı vak'alarda bu ajitasyon hali muvakkat bir zaman için devam eder.

Hasta bu devrede halkın anladığı manada delilik gösterdiği için gönderilmiştir. Halbuki müessesemize geldiği zaman depressiona girer ve bu halde tedavi ile zail olur.

Bazı hastalar çok bitkin olmalarına rağmen rahat duramazlar elleri tesbit edilse ayakları ile yatakları alt üst ederler, etrafına küfürler savurur, bazıları aksilik ederler konuşmazlar, bak işte ağızımı kilitledim der, büyük, küçük aptestlerini oldukları yere yaparlar da vardır. Böyle ayakta dolayan kendi kendine konuşarak ajitasyon gösteren vak'alarda pejeye benzeyenler de görülmüştür. Aşıkâr anbaraları da vardır ne yaptıklarını bilmezler sorulan suallere saçma sapan cevaplar verirler, alâkasızdırlar, aptestlerini altlarına yaparlar, bazıları yerlerden topladıklarını konularına koyarlar.

Amensya şekli :

İtalyan müellifleri pellagra için adeta hususî bir şuur bozukluğu kabul ederler, fakat diğer müellifler amensya şekli üzerine ısrar ederler, bunlar da gayet korkulu hayaller, hezeyanlar, şiddetli ruhî teheyyüçler harekî ıztırlar, ileri derecede oryantasyon bozuklukları, dalgınlık, şaşkınlık, şuurda bulamklık vardır. Bunlar ekseriya şiddetli baş ağrısı, ishaller, kusmalar, ateş ile çabucak hezal haline düşerler ve ekseriya pellagra tifusu ile ölürlür. Amensya şekillerinde ilerlemiş vak'alarda hastalar çok korkulu sıkıntı ve sayıklamalar arasında birdenbire açılırlar.

kendilerine gelirler sonra tekrar kapanırlar. Bu cidden garip bir hadisedir, aptestlerini altlarına yaparlar.

Demans şekli :

Pellagra hastalarında bunaklarda görülen arazi gösterenler de vardır. Pellagra vakaları bir kısım hastaları şizofreniye kadar götürabiliyor, ihtimal ki pellagranın vücutta bıraktığı zehirler dimağda şizofrenin yaptığını yapıyor. Bununla beraber pellagranın şizofreniklere ve siklotimiklere çok musallat olduğunu hatırdan çıkarmamak lâzımdır.

Pellagrahıların idrarları azalır, Klonuler kanda çoğalır idrarda azalır keza pellagrahılarda hiperkrom veya hiperkrom bir anemide mevcut olabilir. İshallerin devam ettiği müddetçe diğer vitaminlerin de imtisasları mümkün olamayacağından imtisas edilemeyen vitaminlerin eksikliğine bağlı ârâz da görülebilir.

Anatomik patoloji :

İhsan Şükrü Aksel hocamızın yaptığı bir pellagra otopsisinden hulâsatan şunlar görülmüştür : Lobusfrontalis korteksinde ve piyada eviyenin genişlemesi, bazı piya arterleri etrafında hafif eksudasyon, piramidal hücrelerde patolojik bir vafın görülmemesi, cevheri ebyazda bir iki kapiller civarında miyelin sükûtu manzarası, kayide nüvelerinde ev'ye genişlemesi hipotalamik nahiyede gangliyon hücrelerinde nisselin hat şişme manzarası pons ve bulbus ev'yesinde genişleme ve ödem görülmüştür. Diğer müelliflerin bulgularında korteksin 3. cü ve 5 ci tabakalarında ve amon boynuzu hücrelerinde lipoit terakümü görülmüş ve bazı müzmin vak'alarda gilya çoğalması tesbit edilmiştir.

Tedavi : Müessir ilâç B2 kompleksine dahil asid nikotiniğin amidi olan Asid nikotinamittir. Ticarete nicotinsaur amide denilen müstahzarın 10 santigramlık ampulleri ve 20 santigramlık tabletleri var.

Nicobion keza 0,10 gramlık ampulleri ve 25 santigramlık tabletleri vardır. Bunlardan başka benicot ve nicotil gibi müstahzarların komprime ve ampulleri, folvit namı altında

asid folic tablet ve ampulleri teamüt eden ishal vak'alarında D2 vitamin müstahzarları keza teamüt eden arı ve hareket bozukluklarında B6 vitamini olan Adremin ve Beriberile karışık olan vak'alarda ilâveten B1 vitaminleri, bira mayası kalsiyum müstahzarları icabederse D vitamini lüzum görüldüğü takdirde asid kloridik ve demir verilir. Konfüzyon hallerinde kalp mukavileri glyose şiringaları keza ishaller içinde kabızat ilâve edilir. Tebdilhava tavsiye eden ve hastaların güneş ışığından muhafaza edilmesine taraftar olan müellifler de vardır.

Pellagra sık, nüksler istidadını arzeden bir hastalıktır. Bunun için şahsın kâfi miktarda vitamin depo edip etmediğini kontrol etmek lâzımdır. Bu hususta Dr. Kâzım Dağyolunun bir testi vardır şöyle ki P.P. faktörü eksikliğine maruz kalan bir şahısla pellagra ile hiç alâkası olmiyan bir şahsın meselâ kollarını yan yana getirerek aynı zaman aynı mesafe aynı mikdar ve aynı günlerde aynı nahiyelerini ultraviyole şuaına maruz bırakacak olursak P.P. azlığı olan hastada şuaaya maruz kalan yerde eritem pellagrös tehassür ettiği halde diğer salim şahısta hiç bir kızartı görülmez işte bu testten istifade ederek hastanın tedavi edildikten sonra bize ruhi ve cildi arazla kendini belli etmiyen vitamin azlığını zahiri çıkarmamız mümkün olabilmektedir.

940 senesinden itibaren hastanemizde 22 pellagra psikoza vak'ası girmiştir. Bunlardan 12 tanesi yaşları 30 civarında 2 tanesi 40 civarında 6 tanesi 50 civarında 2 tanesi 60 civarında idi. 13 tanesi köylü, 9 tanesi şehirli idi. 11 tanesi kadın 11 tanesi erkek idi. 14 tanesi Depression halinde, 5 tanesi mani, 3 tanesi konfüzyon halinde idi. Depression gösterenlerden 2 tanesi ölmüş, Konfüzüyondan 2 tanesi ölmüş, 1 tanesi şizofreni olarak hastanemizde kalmıştır mani asarı gösterenlerden 3 tanesi vefat etmiş diğerleri iyi olmuştur.

(Arkası var)

*Müzmün inkıbarın
esası tedavisi için
fizyolojik vasıta*

NORMACOL

- Tabii peristaltizmi tenbih eder.
- Mevadı gıtaıyı yumuşatır, hacmini artırır ve kaygan hale kor.
- Asla muharriş değildir ne diyare ve nede alışkanlık tevlit etmez.

Normacol saf nebati bir maddedir müşhil unsurlara malik değildir, ve asri kesif ve yağsız bir gıda teşkil eder.

Orjinal ambalajı 100 ve 250 gr. lık kutularda

Türkiye için satıs yeri:
KIMYA VE ECZA MADDELERİ, Türk Limited Şirketİ
İSTANBUL, yeni Postane arkası İmar han kat 2. P. K. 760

IMPERIAL CHEMICAL (PHARMACEUTICALS) LTD. ENGLAND

SULPHAMEZATHINE

(Markalı)

Sulphadimethylpyrimidine B. P. C ile kati
tesirli sulfonamid terapisi

1. SULPHAMEZATHINE'in toksisitesi mevcut olan sulfonamidlerden, en düşük olanıdır. Hastalar tarafından iyi tahammül edilip, muzır tesir göstermemektedir.
2. SULPHAMEZATHINE kullanıldığı takdirde böbrek komplikasyonları hiç görülmemektedir. Tedavi esnasında bol miktarda mayi ve alkalilerin alınmasına ihtiyaç yoktur.
3. SULPHAMEZATHINE'in itrahi yavaş olduğundan, kandaki müessir konsantrasyon mikdarı kolayca muhafaza edilir.

Sulphamezathine'in ticarî şekilleri :

Ağızdan tedavi için Tabletler (0,5 gram), parenteral yol tercih edildiği takdirde Sulphamezathine Sodium Ampulleri, direkt tedavi için de Sulphamezathine Tozu kullanılır.

İlmî malûmat arzu üzerine gönderilmektedir.

Türkiye Umum Vekili :
IMPERIAL KEMİKAL İNDUSTRİS (Turkey) Ltd.,

Galata, İstanbul.

P. K. 1451

Tel : 43520

Ankara Nümune Hastanesi
Uroloji Servisi :
(Şef : Dr. Feyzi Taner)

Penisin tam kesilmesi (1)

Dr. Şemsi Özdilek
(Serviste Muavin)

Penis travmaları; Ekseriyetle ültra lezyonu ile beraber olur. Penis daha çok kontüzyon ereksiyon halinde iken maruzdur. Bunun neticesi peniste şişme ve ekimoz görülür, bu hal gangrene kadar gider. Penis inik iken travmadan daha kolay korunur. Bu travmalar at tepmesi araba tekerleği geçmesi, her hangi bir taşıt kazasında olduğu gibi, bazı diğer enteresan sebeplerle de olur. Çok defa böyle hâdiseler bir sır gibi kalmakla beraber yabancı literatürde bir kaç misâla tesadüf edilmektedir. Dufour'un bir vak'asında genç bir adam penis yarım ereksiyon halinde iken bir kızı kucağına çekmek teşebbüsünde bulunmuş, ve penisi ezmiştir. Dupuytren'in vakasında bir sarhoş pencereyi yukarıya itip içerden çerçeve giyotin gibi düşerek penisi ezmiştir. Voillemier'in vakasında bir şahıs konsolun çekmesini kaparken kazaen penis sıkışıp ezilmiştir.

Bizde zannedirim adlî tıp çevresinde mahrem kalmış bir çok misaller vardır.

Eğer yara yoksa hematomlar bir müddet sonra rezorbe olur. Bazan ufak bir eskar düştükten sonra kanama görülebilir, ve bundan sonra uzun süren ağrılar olabilir. Az hematoma olan vakalarda yaş pansuman tatbik edilir. Fazla hematoma varsa boşaltılır.

Delici yaralar; kama çivi, makas, iğne, gibi aletlerle olur. Diğer organların bu çeşit yaralanmalarından farklı bir hususiyet göstermez. Bunlarda da kanama, cilt altında

epanşiman ve sonradan husule gelen enfeksiyonlar meydana gelir.

Kesik yaralar; bir hezeyan veya delilik sırasında kendi kendisinin veya kıskançlık, intikam sebeble başkasının kesmesi şeklinde olan vakalardır. Kesikler sathi veya derin olur; derin olanlarda fazla kanama ve sonraları ereksiyon bozuklukları görülür.

Tam kesiklerde kanama çok fazladır, hatta ölüme bile götürür. Hertürlü kesilmelerde dikiş koyarak tashih tavsiye olunur.

Kaza suretile olan kesik yaralanmaları daha nadirdir. Nottingham'ın bir müşahadesinde bir kadın vajen yaparken kanül kırılmış ve içerde unutulup kalan kanül parçası münasebet esnasında kocasının glansını kesmiştir.

Psşik sebepler misâl olacak bizim bir vakamız vardır. 12619/319 sayılı protokolla 22 : 11/945 de zor işeme sebeble servise yatırdığımız Aydıllı bir hastada, ifadesine göre: bir sinir buhranı neticesi 12 yıl önce kendi penis ve testislerini ustura ile dibinden uçurmuştur. Muayenesinde geri kalan uretra deliğinde sikatris neticesi husule gelme bir darlık tespit edilmiştir.

Şüphe yok ki bu gibi opservasyonlara akıl hastanelerinde daha sık rastlanır.

Sıyrılma ve kopma şeklinde yaralanmalar daha çok hayvan ısırması ile olur. Bazan makina arasına sıkışmakla da husule gelir. Böye hallerde ya cilt sıyrılır veya cismi isfencilerden bir parça kopar, veyahut penis tamamen kopar.

Kurşun ve şarapnel yaralanmaları; harp zamanlarında daha fazla görülür.

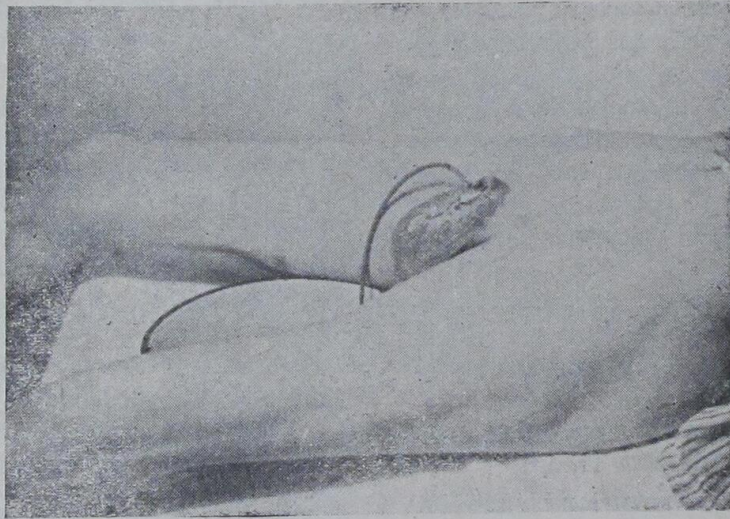
Bizim takdim edeceğimiz vaka Sivrihisarlı 56 yaşında S.H.D. ye aittir. 15386 protokolü 9/12/947 tarihinde penisi tamamen kesildiği için tedavi edilmek üzere servisimize yatırılmıştır. İfadesine göre idrar ederken 17 yaşında bir delikanlının ani hücumuna uğrıyarak penisi bir bıçakla kesilmiştir. Çok kan zayi etmiş, gelen hekim pansuman ve dikişle kanı durdurmuştur. Hastanın müdafaa sırasında sol eli yaralanmıştır.

Şüphe yok ki bu emaskülasyon vaziyetinin-

(1) Ankara Nümune Hastanesi 947—948 yılı toplantılarında takdim edilmiştir.

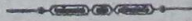
(Şekil - 1)

(Şekil - 2)

de yarayı tedaviden başka hastaya yapılacak bir iyilik yoktur. Bu gibi hadiseler gazete sütunlarında, adli vukuat listesinde rastlan-

maktadır. Fakat biz müşahede ve fotoğraflarını tesbit ettiğimiz için, size takdimi faydalı ve enteresan bulduk.

Zatürrie, menenjit, kolibasilloz, streptokok ve stafilokok enfeksiyonlarında

IRGAFENE

N₁ - 3,4 - diméthylbenzoyl - sulfanilamide

Yeni tedavi imkânları bahşeden bir sülfamiddir :

Diğer sülfamidlerden % 50-70 nisbetinde daha az miktarlarla tedavi mümkündür.

8-10 saatlik fasıllarla verilir.

Mahlûl halinde rektumdan verilerek müessir bir tedavi temini kabildir.

Komprime

Toz

Ampul

J.R. GEIGY A.Ş. BALE (İsviçre)

Türkiye Müessesliği :
BURKHARD GANTENBEIN ve Şş.
Posta Kutusu 1176 - İstanbul

**VEREMİN
ALTIN İLE
TEDAVISI**

Verit içi yolu ile

CRISALBINE

THIOSULFATE DOUBLE D'OR ET DE SODIUM

Madenî altının % 37 isine titre edilmiştir

*SAFI BILLURÎ MÜSTAHZARIN
AMPUL İÇİNDE DOZLARI
0gr.02 - 0gr.05 - 0gr.10 - 0gr.15
0gr.20 - 0gr.25 - 0gr.35 - 0gr.50*

Adele içi ve deri altı yolu ile

MYOCHRYSSINE

AUROTHIOMALATE DE SODIUM

Madenî altın % 50 üzerine titre edilmiştir

MAYI MAHLULLER - YAGLI SUSPENSION

*AMPULLER ATIDEKI DOZLARDA TAKDIM EDİLMİŞTİR
0gr.01 - 0gr.05 - 0gr.10 - 0gr.20 - 0gr.30 - 0gr.50*

SOCIÉTÉ PARISIENNE D'EXPANSION CHIMIQUE
SPECIA
MARQUES POULENC FRÈRES & USINES DU RHÔNE
21, RUE JEAN GOUJON - PARIS

Kriminalite ve Psikozlar

- 2 -

Dr. Kenan Şenol

Cürüm ve Deha

Normal insan cemiyetle sulh halindedir; fakat bu hal, nihayet herkesin şu veya bu şekilde gizlice ihlâl etmekte olduğu bir mü-tarekeden başka bir sey değildir. Mücrim ise içtimaî bakımdan daima çocuk kalır. En zeki bir mücrim bazan en budalaca hareketlerde bulunur. Bu, onun normal bir içtimaî varlığın psikolojisini anlamak hususundaki istidatsızlığından ileri gelmektedir. Bu manâda ihtilâl kollektif bir mücrimlikdir.

Carleyle, «deha kendini zahmete koşmakta sonsuz bir kudrettir» der. Lombroso : «dâhi, mücrimle deli arasında bir adamdır» diye tarif eder. Dâhi adam cemiyetin hakiki bir düşmanıdır ; kendi zihninde tasarlayıp kurduğu cemiyet istisna edilirse, bu düşmanlığı her türlü cemiyet için mevcuttur. Umumi telâkki Nietzsche nin ortaya attığı «Surhomme» mefhumunu «super-criminel» ve «super-maniac» mefhumlarına tahvil etti. Nietzsche'ye göre, cemiyet hakkında tegafül göstermek mücrim olmak demektir.

Modern psikolojiye göre ise cemiyet bir hadisedir. Dâhi adam anormaldir, fakat bu anormalliğin bir sebep mi yoksa bir netice mi olduğunu göstermek zordur. Cemiyetle fert arasındaki mücadeleyi, realiteyi, mutlak arza prensibini ele alalım ; normal adam bunlara intibak eder ; mücrim intibaka yeltenir fakat muvaffak olamaz ; dâhi adam da intibak etmeğe gayret eder, fakat o da muvaffak olamıyarak yeni bir ahenk tesisine koyulur. Dehann psikolojisi, köklerini bir nevi ulvî kin diyebileceğimiz dürtülerden ahr.

Tarihteki edebî ve siyasî meşhur şahsiyetlerden misaller getirelim.

Paule Verlaine'in Arthur Rimbaud'ya tabanca ile ateş etmesinin ve iki sene hapis ce-

zasına çarptırılmasının sebebi Verlaine'in hemcinsi temayülü mü idi ? evet.

Oscar Wilde homoseksüel temayülünden dolayı iki sene kürek cezasına çarptırıldı.

1811 de doğan Edgar Allon Poe, küçük yaşta ana ve babasız kaldı, zengin bir aile olan Allan tarafından evlâtlık edinildi. Onda çok erkenden muhite karşı bir mukavemet ve derin bir madunluk hissi kendini gösterdi; sui ahlâkından dolayı üniversiteden kovuldu; kumar borcu için Mr. Allan ile kavga etti ; zaten karakterinin mağrur görünmesi de madunluk kompleksine delâlet eder.

17. asırda yaşamış Armand-Jean du Plessis (Cardinal de Richelieu) yi Lombroso epileptik kabul eder. Babası sifilitik, bir kız kardeşi akıl hastası olarak ölmüştür. Kendisi tam beş sene Valide Kraliçeye müdahane etti, dalkavukluk yaptı ve nihayet kabinenin başına getirildi. Bütün Fransa Richelieu demek oldu. Rakibi Mareşal Mariae'ı hapishanede zehirleterek öldürttü. Yalnız 12 kadarı mevzuubahis edilen Richelieu'nün cürümleri dehasının bilvasita veya bilâvasita olarak en esaslı taraflarını teşkil etmiştir. Bunların en küçüklüğü bile tek bir gayeye teveccüh etmişlerdir : en yüksek tezahürü Fransa'nın vahdetini temin etmek, Millî bir Fransa vücude getirmek için yaptığı gayretlerde tecelli eden haris benliğinin teskini. Bu uğurda eski Avrupa'yı yıktı.

Auguste Strindberg, Stockholm'lu olup evlilik haricinde dölyatağına düşmüştür. Edebi dehası olmasaydı bir mücrim olacaktı ; hatta onu bu hali ile bile hayatı müddetince gençliği ifsad etmekle itham ettiler. «Il y a crimes et crimes» adlı eserinde tasvir ettiği Maurice bizzat kendisi idi.

Bütün bu fikir ve misalleri hülâsa edersek, manilerle karşılaşmış veya mağlûp olmuş dehada mücrimlik aksülamelini görmek mümkündür. O muvaffakiyetsizliği harici kuvvetler tahtı tesirinde olabileceği gibi dehann dahili bir zaafından da ileri gelebilir. Onun cemiyetle olan ihtilâfını halletmesi lâzımdır. San'atı veya diğer müracaat vesitası bu ihtilâfı halle kâfi gelmezse takip edeceği

yegâne yol cürüm işlemek yoludur. Bunun içindir ki dâhilerin cürümleri saiksiz olarak tezahür eder.

Dâhiye her şey mubahtır, hangi vasıtalarla olursa olsun o bir defa galip gelince onun mücrimliği içtimai uzviyet içinde bir maya gibi yayılır.

Dejeneressans ve Kriminalite

Bu mevzudaki fizik ve psişik distrofik halleri, irsî kusurların yaptığını ve bunların da embriyolojik inkişafıta yahut gebelik esnasındaki intan ve intoksikasyonlardan ve nihayet aynı marzî unsurların genç yaşta ve yeni yetişmelik devrinde husule geldiğini hatırlatmak isterim.

İlk defa 1857 de Morel, ister ufak ister büyük nisbette olsun muhtelif dejeneressansları yazmağa başladı; muhtelif disjenezilerin hasıl ettiği dimağ faaliyetinin bünyevî değişikliklerini ele aldı. Magnan bu dejeneratif hallerin sentezini tamamladı.

Magnan ve Legrain'e göre dejeneressans şu şekilde nazarı itibara alınmalıdır: «insanın marazî hali, psikolojik mukavemetini bünyevî bir surette azaltmış, hayata karşı irsî mücadelenin biolojik şartlarını ancak gayri tam bir surette gerçekleştirebilmiştir.»

Genel karakterler :

A — Fizik karakterler : Distrofik karakterlere atfedilen fizik belirtiler şunlardır : Cranio-facial muhtelif şekil bozuklukları, saçılık, kekemelik, tavşan dudağı, damak çukurunun derinliği, hemiatrofiye kadar varabilen yüz asimetrisi, kulakların şekil bozukluğu (memesi yapışık, fena kıvrıntılı), kulak sayvanının deformasyonu, Darwin tüberkülleri, prognatizm, diş malformasyonları, saçların kusurlu irtikâzı, etrafın ve parmakların malformasyonu, v.s. Tabii bütün bunların arızî sebeplerle veya trauma menşeli marazî bazı hallerden ileri gelmemiş olması şarttır.

B — Psişik karakterler : Bunlar tabiiyle muhtelif psişik natamamiyet şekilleridir: İdiosi, mental debilité, imbesilité, ariye-

rasyon. En hafif şekilleri heyecanı veya iradi muvazenesizlik halinde kendini gösterir. Nihayet unutmamalıdır ki bu fizik distrofilere taşıyanlar çok yüksek zekâ inkişafa mazhar olabilirler; sadece bunlar, ruhi faaliyette tam ahengi gösteremezler, işte bu sebeple bunlara «dejenere süperiyör» denir. Nihayet normal gözükebilen ve bu distrofilere taşıyanlarda, ruhi bünye ile fizik anomaliler arasında daima bir muvazilik yoktur. Bu sınıftan fertlerde, ekseriya çok ehemmiyetsiz tesirler altında (intoksikasyon, infeksiyon, heyecan) ve bazan da görünür bir sebep yok iken hezeyanlara hususî meyil görülür (ani hezeyanlar, bouffée délirante'lar).

Patojeni; Bu fizik ve psişik distrofilerin daima cedit bir menşei yoktur. Çok uzun zaman sonra tesirini hissettirebilen fetal hayatta ve çocukluk devrinde, toksik ve intanı her çeşit bozulmalarda, şahsın tekâmülünü değiştiren traumalarda, sinir sisteminin doğrudan doğruya musabiyeti neticesi de olabilir. Bu kimseler Lasegue'in tabiriyle «Kendi kendilerini tevariüs ederler». Nihayet bunlardan başka ensefalit epidemik gibi bazı hastalıklar, evvelce normal olan şahıslar üzerinde dejenerelerde iptidadan olanlara müşabih bir seri ruhi ve fizikî teşevvüşat yaratabilir.

Anadan boğma katil

Kriminal antropoloji; suç işleyenlerde, bilhassa mükerrer suçlularda fena teşekkülât ve fizik dejeneressans işaretlerinin sık sık görüldüğünü tesbit ederek bazı fertlerde mukadder surette kriminalite - mücrimiyet bulunduğu fikrini tesis etti. Bu Lombroso doktorinin esasıdır. Kriminal kendine mahsus bir tiptir. Lombroso bizzat bir nevi cürüme tekabül eden başa ve yüze ait malformasyonları göstermeğe çalıştı; şahıs bir dolandırıcı, bir katil, bir pederast, ilâhiri ne ise buna uygun şu veye bu malformasyonu hâkim olacaktır., buradan da anadan doğma mücrimin bir hastaya benzetilmesi meydana çıkıyordu. Bu telâkki 50 sene kadar bir çok münakaşalara sebep oldu. Şimdi sadece geçmişe ait, orta derecede, bir tecessüs kıymeti taşıyor.

Yeni görüş; bütün dejenereler mücrim olmağa muhakkak namzet değildirlər şekindedir. Filhakika distrofik olan, mental kararsızlığı ve psiko-moral organizasyonundaki boşlukları sebebiyle kolayca suç işlemeğe sürüklenir; fakat dejenerayı normal bir insandan mutlaka daha fazla cinayete meyilli saymak hatalıdır. Garnier «cürüm hiç bir zaman dejeneresansın eseri değildir» demeğe kadar varır. Bunlardan başka, **fazla miktarda mücrim muayene eden herkes katillerden çoğunun dejeneratif malformasyonlardan mahrum olduğunu görmüştür. Fizik anomalilerle mental stigmatlar arasında artık tam bir uygunluk yoktur.**

Bununla beraber, genç bir mücrime ekseriya zıt istikamette yürüyen; bazı hassaların mevcudiyetini kabul etmek lâzımdır: Anestezipsikomoral, impulsivite, insiyakî kötülük etme, amoralite, hiç bir nedamet duymama, az yahut çok korkutulamazlık (inintimidabilité) gibi. Bununla beraber suç işleme, psişik ve fizik bu distrofi halinin kaçınılmaz bir neticesi değildir.

Dejenerelerin şekilleri : A — **Basit dejenereler**; bazı distrofilere sahiptirler, suç işlemezler, yalnız arızî bir sebeble (intoksikasyon, hırs) yapabilirler. Muhakeme debilitesi vardır.

B — **Sapık insiyaklılar**; fena sevkitaabilere mütemayildirler; **çok egoisttir**, asla altruist değildir; daha kolay suç işlerler.

C — **Arnaud'nun idiot moral'leri**; çocuktanberi dikkati çeker, mektepten kaçar, hayvanlara karşı merhametsizdir, pübertede bocalama artar; serseri ve mitoman olur, hiç bir işe giremez, tenbeldir, bunlar hakikî fléaux familiaux = aile belâsı'dırlar.

Tedavi tedbirleri ve adli tıp: Suç işlemeden evvel psikoterapi, makul bir nezaret, cesaret verme; debil psişik'lerde ihtiyatla ceza ile korkutma, suçlar tekerrür ederse işi cezaya kadar götürmelidir, yahut kapatmalıdır.

Kâhillerin suçları

Kâhillerin suçları, bazı hallerde, marazî aklı haletinin teşvikiyle işlenmiş bir seri fiil-

ler halinde tezahür edebilir. Bunlar da ya bünyevî, yahut da sonradan olma bozukluğun tesiriyle işlenmiştir.

Muhtelif suç ve cinayetler :

Burada bütün (yani normal ve anormal hallerde işlenen) suçları değil de evleviyetle marazî halin tesiriyle işlenmiş fiillerin vasıfları mütalea edilecektir ki bunlar da: büyük mağazalarda çalma, firarlar, örf ve âdetlere karşı gelmeler (ırza tasallut, sadik cürümler eksito-motris şedit buhranlar) dan ibarettir.

Büyük mağazalarda çalma : Çok büyük şehirlere has bir suçtur. Kleptomani'nin mağazalarda çalmağa has bir nev'i var mıdır diye çok tartışmalar olmuştur. Her ne olursa olsun burada iki sınıf tefrik etmek lâzımdır.

1 — Tam suç mahiyetinde olan çalma

2 — Marazî bir halin ifadesi olan çalma.

1 — Suç mahiyetinde olan çalma, suç mahiyetinde olan her fiil gibi kasten yapılmıştır; hatta bazan iki kişi ile yapılır, birisi satıcıyı lâfa tutar, öbürü aşırır. Ekseriya maceraperestler, profesyoreller bunu yapar. En fazla kadınlar ve bilhassa genç kızlarda görülür. Yüklü irsiyet nevropatik krizler, hamile ve aybaşlarında görülür. Anket burada aydınlatıcı bir rol oynar.

2 — Marazî çalma : Bazıları ilerlemiş psikopatik veyahut nevropatik yahut da organik bir hastalığın bariz tesiri altında işlenmiştir. Diğerlerinde vasfî hastalık hali yoktur. Ve psikonevrotik zeminde bir obsesyon hali vardır, bu hal münakaşalı olmakla beraber sorumsuzluk için kâfi delil vardır.

Tam marazî olanlar; bilhassa paralizi jeneral, şizofreni, hezeyanlı alkoliklerde, toksik maddenin tesiri altındaki toksikomanlarda görülür. Bu çalmalar absürd vasıfları, ile ayrılırlar; gizlemeden hiçte istifade etmediği eşyayı çalar. Ve bazan da ihtar edildiği halde aynı cins işe yaramaz eşyayı biriktirdiği görülür. İnkâr yoluna sapmaz; buna ait misaller zikretmekle bitmez.

Legran du Saulle'ün 1868 den 1885 e kadar topladığı bu neviden çalmadan tevkif edilmiş 147 fertte aşağıdaki halleri tespit etmiş olduğunu zikretmek faydalıdır :

- 7 adet mental debilite
- 2 adet histeri
- 3 adet organik serebral lezyon
- 6 adet P.G.
- 6 adet Demans senil
- 31 adet menstrüel devrede nevropat
- 8 bu devre dışında genç kız
- 30 mental dejeneresans
- 14 utero-ovarien bozukluklar
- 7 gebelik

Firarlar : Firar (fugue) marazı bir seyahattir; impulsif vasıflı, ihtirası bir tenebbüh halinin ve bilhassa akıl bozukluğunun tesiri altında; kabul edilebilir bir sebep olmadan ikametgâhı terketmektir. Régis'e göre ekseriya irsî çabuk inkişaf etmiş, paroksistik seyirli hakikaten bünyevî bir meyil vardır; bu haller kriz esnasında hususî bir haleti ruhiyenin meydana gelmesine sebep olurlar. Yine Régis J. J. Rousseau'nun ilcaî firarını tip olarak verir. Rousseau'nun babası, erkek kardeşi, amcası ve bir alman kuzeni büyük yollar üzerinde göçebeliğin verebileceği rahatsızlıklara aldırmadan her nevi muhacerete bir meyil gösteriyorlar. Bir yere yerleşemiyorlardı. Rousseau «Confessions» adlı meşhur kitabında bizzat şöyle demiş miydi ? «Hayret edilecek ne var, bu merhametsiz yaşayış tarzından ne endişe eder ne de mahzun olurum; yıldızlar altında yatarken, yahut da yerde serilmiş, veya bir tahta kanape üzerinde uzanmış uyurken, penbe bir yatak üzerinde olduğumdan daha sakindim, istikbalen en ufak bir tasam yoktu.»

Kâhillerde fûg'ler :

Dromomani yahut şiddetli bir impulsif yer değiştirmek ve seyahat etmek arzusu ; belirli haleti ruhiyenin tesiri altında yapılmış, marazî firarlardan ayırmak lâzımdır. Dromomanlar, uzun yolculuklar yapmak, büyük yollarda hicret etmek, yer değiştirmek, yürümek şeklinde çok şiddetli arzu duyarlar. Meslek ve görme tecrübesi bir dereceye kadar rol oynar. Az çok kararsızlık ve muvazenesizlik esastır. Claude'un serserilikten sanık bir vak'ası; şimalden Londra'ya gitmek

için bütün Fransa'yı yaya olarak bir baştan bir başa kateden bir kadın eşya olarak bir çanta ile bir şemsiye taşıyordu.

Psikopatlarla; dolayısıyla psikasteniklerde bir obsede fikir tesirile veya iradî ve normal tonusun azaldığı hallerde görülür. Histeriklerde daima bu şok normal, bir hezeyandan sonra görülür, ve başka bir muhite sığınmak zarureti de buna karışır. Heyecan nevrozları da firarlara patlak verdirebilir.

Sar'avi firarlar, Charcot'nun dediği gibi bir anda harekete geçer, gayesiz, bahtına, önüne doğru yürür, fiillerinden hakikaten habersizdir. Sonunda da hafızasında en ufak bir hatıra kalmaz. Alkoliklerin panofobik firarları da sar'aninkilere yaklaştırılmalıdır.

Hezeyanlı mistiklerin firarları ; dine ait veçhesiyle ve muhtelif etvarı ile kolay tanımlanır.

Bazı perseküteler de göç etmek zorundadır, bir yerde çok dururlarsa persekütörlerinin kendilerini yakalatacağını düşünür, onların sesini duyar.

Melankoliklerde hezeyanları ve dışretleri sebebiyle, hezeyanlar geçinceye kadar yer değiştirirler.

Organik demansiyel hallerde, P. G. de, ihtiyarlık demansında olduğu gibi. Umumi felcin başlangıç halinde endişe tesiriyle, période d'état'ında ise demans tesiriyle kontrolün kalkmasından dolayı firarlar olur.

Şizofreni'de; bilhassa hébéphrenique şeklinde görülür.

Üremi ile beraber olan kardiyovasküler bozukluk ve dimağ deveranı teşevvüslerinde fûg'ler olabilir. Nihayet, kâh toksik, kâh dimağ tümörü ve odaklı dimağ lezyonlarında onirizm ile muhtelif konfüzyonel hallerde görülür.

Sorumsuzluk meselesi : Şuursuz ve mutlak amnezili vak'alarda sorumsuzluk tamdır. Epilepsi, paralizi jeneral, demans prekos, demans senil, alkolik, hezeyanlı hastalarda olduğu gibi.

Histeri, psikasteni, depresif heyecanlı kurbanı olanlarda, nevrasteniklerde, keza

**Tam bir
tedavi!**

ASTMİN

**Müzmin Göğüs Nezlesi - Astm
Boğmaca Oksürüğü - Kalbin Ge-
nişlemesi - Müsekkin - Müdrir.**

Formülü: Iodure de potassium 10.00, Caféine 1.50,
Benzoata de soude 2.00, Teinture de Bella-
done 1.50, Glycerine 5.00, Eau distillée 80.00

Alımı: • Büyüklere günde 2-4 kahve kaşığı.
Çocuklara yarısı

DILER Tıbbi Müstahzarlar Laboratuvarı

Phytinale

Liquide,

traumatizm ile meydana çıkan heyecanî hal-lerde işi halletmek daha naziktir.

İhtirasî cürümler : (erimes passionnels)

Tıbbî adlı mes'uliyeti meselesi, ihtiras te-siri altında işlenen suçlardaki kadar hiç bir yerde çetin münakaşalara sahne olamaz. Pra-tikte ihtirası, delilikten tam ayıracak kat'î sebeblere malik bulunmuyoruz. İhtiras cü-rümleri, ceza mahkemelerine, hezeyanlı deni-len ihtiras cürümleri sahipleri ise akıl mües-sesesine gider. İhtirasî haller ve pasionel psi-kozlarda, kâh az veya çok çarpışmış sabit fikirler, kâh şahıs tarafından muhtelif şekil-de kabul edilmiş obsesyonların esas teşkil et-tiği kabul edilmektedir.

İhtirasî haller, tamamiyle marazî haller olmayıp ferdi zorlayan ve onun şuur ve ira-desinin tesirinden sıyrılmaya çalışan arzula-rıdır.

İhtirasî psikozlar ise hezeyanlardan teşkil edilmiştir, hezeyanlar da menşelerini ob-sesyonlarda almışlardır. İhtirasî hezeyanlar arasında, bilhassa iddiayı hak hezeyanlarına yer vermelidir. Zira bu hezeyanlar, her çeşit zekâî tezahürlerde müessir olurlar.

Muhtelif beşerî ihtirasları tasnif etmek zordur. Bazıları nev'in bakası sevki tabiisi ile az çok münasebetlidir. Diğerleri içgüdü-lerle, nihayet bazıları da psiko-sosyal, şeref, din, siyaset hisleriyle harekete gelmişlerdir.

Ferri'ye göre adam öldürme hırsına se-bep olan prensipler/evvelâ aşk sonra şeref, siyaset, din, içtimaî hırslar, intikam hiddet ve kindir.

Levy-Valensi ve H. Claude narmal telâkki edilmiş fertlerde cinaî impulsionalara rastla-mak mümkündür. Fakat bu impulsion nüvesi bünyevî veya arızî şekilde kusurlu zeminler-de intaç eder : paranoyyak, pervers, sar'ah, müzmin alkolik gibi. Tehlikeli paroksizmler, küfürler, yanlış tefsir edilmiş kelimeler, red edilmeler, jestler bu nüvenin patlamasına se-bep olurlar. Cevap bazan anî, bazan da tered-düt safhalarından sonra olur. Nihayet iki ne-vi cinayet meydana çıkar :

- 1 — Altruiste (elsever) cürüm.
- 2 — Garaz kin cürümü.

Birincide mücrim cinayet işlemek inancını muhafaza eder. Diğerinde ; adam öldürme fiili kinin mantıkî bir neticesidir. Aşk, kıskançlık, hiddet cinayetlerinde olduğu gibi. Ferri'ye göre, ihtirasî cinayet vak'alarının % 30 u intihardır. Lévy-Valensi'ye göre muhtelif pasionel cürümler şunlardır :

1 — Siyasî cürüm,

2 — Aşk,

3 — Kin'den mütevellit cinayetler.

1 — **Siyasî cinayetler :** Lombroso ve Las-ky siyasî cinayetleri aşağıdaki şekilde tak-sim ederler :

a — **Aandan doğma siyasî mücrimler ;** bunlar irsen mahmul, dejeneressans stigmat-ları taşıyan, teessüriyeti olmayan, impulsif-lerdir.

b — **Hakikî akıl hastası siyasî mücrimler** ki bunlar da irsiyet, monomaniler, paranoy-yak, melankolik meyiller, epileptik tezahürler gösterir. IV. Henry'nin katili François Ravai-llac (1578—1610) ki kol bacaklarını dört bey-gire çektirerek kopartmak suretiyle öldürül-müştür. 1589 da III. Henry'nin katili, bunu da Henry'nin muhafızları kılıçtan geçirmiş-lerdi ; Robert François Damiens, 1557de XV. Louis'yi vurmuş, evvelâ işkence yapılmış, sonra beygirlere çektirilerek parçalattırıl-mıştı.

c — Bu grupta olanlarda **altruist meyil-ler, mağrurluk, yazılarındaki, söz uzunluğu ve jestlerinin epileptoit ilcaî vasfını görmek** kabildir.

d — **Fırsat ve salgın göreneklerle yapılmış siyasî cinayetler.**

e — Bu sınıftaki mücrimlerde **hassasiyet artmış, altruizm hattı kusvasını bulmuştur.** Mücrim hayatını bağışlamaktan memnundur. Bu nevi ihtiraslı cinayetin tipik örneğini Charlotte Corday D'Armont vak'ası verir. Büyük Corneille'in küçük kız yeğeni, büyük ihtilâl devrinde «Ami du peuple» gazetesinde Girondin siyasî partisine hücum eden Marat ismindeki muharriri, intikam almak için ban-yoda hançerle öldürdü. Bu suçtan dolayı idam edildiği zaman 25 yaşında idi.

2 — **Aşk cinyeti :** Lévy-Valensi işbirar

cinayetleri, terketme cinayetleri, kıskançlık cinayetleri diye üçe ayırır : 1 — **İğbirar cinayetleri** ; bunda aşk, gurur rol oynar ve tıbbi adli reaksiyonları bakımından cebri şiddet, darp, şantaj, imzasız ihbarlar, nihayet adam öldürme fiilleri, ya vurduktan sonra kendisi de intihar eder, yahut da tasarlanmış şahıslara karşı yapılır, bazan da aniyen, iğfalden sonra olur.

Kıskançlık cinayetleri ekseriya bir izzeti nefis cinayetidir. Kıskançlıkta aşktan çok izzeti nefis vardır. O halde kıskançlık, sahip olma fikri üzerine müessesdir, bu sahip olma fikri sarsıldığı zaman aşk kine doğru yol alır.

3 — **Terketme cinayetleri** : Burada kanunî bağın bulunup bulunmamasına göre iş değişir. Kanunî bağ yoksa, zaten önemlisi bu-

dur, hiddet, izzeti nefis işe karışır ve ancak terketmeğe amil olan ve ona takaddüm eden, tebeyyün etmiş psikopatik bir hal varsa ancak o zaman kanun bakımından mazur görülür.

4 — **Kin cinayetleri** : Bu vak'alar **hiddet, asıl kin, siyasî ailevi** sebeble yahut intikam saikasıyla olur.

a — Hiddet'in yaptığı cinayetler; burada andokrinosempatik bozulma rol oynar, müsamahayı mazur gösterir.

b — **İntikam cinayetleri** : Burada ehemmiyetli olan tasarlamamanın ilk plânda olmasıdır. Fiilin işleniş tarzı ve anket meseleyi daha çok aydınlatır.

Lévy-Valensi pasionel cinayetin teşhisine yardım etmek üzere aşağıdaki vasıfları verir:

	Sırf ihtirasî cürümler	Hezeyanlı ihtirasî cürümler
Cinayetten evvel	Bünye : Ekseriya heyecanlı	Hemen daima paranoyyak
	Hezeyanlı fikirler : Hiç yok	Mütehavvil
	İrsiyet : Ehemmiyetsiz	Ekseriya mahmul
	Evvelden tasarlama : Devri kısa	Ekseriya uzun
	Tereddüt : Mantikî derecede Buhran, ekseriya işle- nişindeki şiddet ve yeknesaklıkla hangi pa- sionel halde husule geldiğini gösterebilir.	Usandırıcı mücadele halinde Cinayetin tarzı icrası değişebilir.
Cinayetten sonra	Sökünnet bulma : Mütehavvil	Daimî
	Üzülme : Hemen daimî	Asla
	İntihar : % 16—20	Asla görülmemiştir.

Cinsel perversion'larla münasebetli cürüm ve kabahatlar.

Obsesyonlar, cinsel ihtirasın şiddetlenmesi, mükerrer viol teşebbüsleri, ufak çocuklara taarruz şeklinde cinsî bozukluklarla tezahür eder.

Obsesyon jenital

Biribirinden başka manada iki şekildedir. Birisi cinsî fiili yapmaktan korkar, bunu başaramıyacağından emindir, bu gibiler psikik iktidarsızlığı teşkil ederler. Diğeri; bilâkis cinsî fiilin musallat hayali ile tedirgin olur ; burada bir nevi erotizm mevzuubahistir.

Sadizm ve Mazohizm; bunların ikisine birden algolagnie denir. Aktif passif aranmaksızın acı ile şehvetlenme demektir. Sadizm de mutlak surette iki hal bulunur; 1— Şehvetin hastalık denecek derecede artması ile vahşice bir sevitabiinin mağdura fena muamele şeklinde iştiraki.

2 — Cinsî münasebetlerinde hiç bir ahlâk ve merhamet duygusunun kalmaması hali olup çok defa vilâdî ve irsîdir. En ileri derecesi şehvet hırsı ile öldürmektir.

Mavi Sakal Lâkaph Landru vak'ası.

Mazohizm (hırpalanma keyfi); acze düğ-

Analgin

Kaşeleri ve komprimeleri
(Günde 4 tane)

**Baş ağrısının en tesirli
ilâcıdır.**

**Gripi ve Nezleyi hemen
önler ve eyi eder.**

**Sinir ve rumatizma
ağrılarına faydası
mücerrebdir.**

mekle, yalvarmakla, dayak yemekle uyanan bir hırs şeklidir, bu da irsi ve vilâdîdir. Kadınlarda daha çoktur.

Nekrofil-Bestialité

Dejenereler, pervers debil, yahut erken bunakların tenasülî iştihalarını kadavralar üzerinde tatmin etmeleri mevzuubahistir. Bunun bizdeki misali debil yusuftur, herkesce malûm örneği de Bertrand çavuş vak'asıdır, 1894 de Mont-Parnas mezarlığından ölü çıkarıldı.

Sodomi, bestialité hayvanlarla münasebette bulunma olup içtimâî seviyeleri dun cemiyetlerde taammüm etmiştir. Marazî olarak da idiolarada, ileri derecede debillerde, senil demansta görülür, bu gibileri kapamak kaidedir.

Homoseksüalite-Seksüel inversion : Pervers bir içgüdünün ifadesidir. Bunun psikanalitik izahı mevzuumuzun dışındadır, tıbbî adlı ile ilgileri azdır. Asıl bu fiiller için değil, kurbanlarının arzî vaziyetleri yüzünden adliye düşerler.

Erkeklerde aynı cinsten olanların aşkı, bir adamın bütün cinsî iştihasının, bütün aşk hayallerinin doğumundan ölümüne kadar kendi cinsinden olanlara bağlı kalmasıdır. Bir nevi yaratılış kusurudur; hem erkek ve hem de kadınlardan zevk alanlar da vardır (bisexuel). Ellis 35 vak'ada 22 zeki bulmuştur.

Kadınlardaki homoseksüaliteye de Saphisme denir. Şikago'lu Dr. Kerna'nın vak'asında, sevici kadın, daha evvel bendettiği kızın kocasını kıskanır ve vurur, mahkeme ebedi hapis cezası verir.

Akraba arasında aşk : Inceste :

Babanın kızını, biraderin hemşiresini, validenin oğlunu aşk ve şehvetle sevmesi. Buna ait misaller her gün gazetelerde okunmaktadır.

Bu arada şehvet sebebiyle çalmanın (kleptolagnie) ismini zikretmekle yetinelim Kadınlarda görülen sergilerde hırsızlık bunlardandır.

Yaşlı azgınlığı, pigmalionisme (çıplak heykellere aşık olma) tıbbî adliyi ilgilendirirler. (Arkası var).

Küçük Notlar

Ürtikere karşı

Ürtiker çeşit çeşit sebeplerden olan, fevkalâde rahatsızlık veren bir kaşınmadır. Ürtiker deyince hatıra gelen ya bir yemeğe ve ya ilâca karşı tahammülsüzlüktür. Cild hastalıkları uyuz, bit gibi sebepler de kaşındırır. Leucémie, Karaciğer hastalıkları, Kyste hydatique, ihtiyarlık, asabiyetler de iç sebeplerden kaşıntılar yapar.

Ürtiker krizlerini iyi etmek için bir litre suya iki yemek kaşığı sirke karıştırılır, yahut 250 gram suya bir gram asid fenik, veya birer asid fenik ve mentol konur. Bunlarla ıslatılmış bezler cilde tatbik edilir. Hemen ar-

kasından yüzde bir mantollu talk pudrası ekilir. İçine kloral ilâve etmek de tesirini artırıyor, banyolar kaşıntıyı artırıyor. Bazılarına nişastalı ılık banyo iyi geliyor.

Bunlarla geçmezse içerden ilâç da verilir. Eskidenberi Adrenalin şırıngasının iyi geldiğini söylerler. Serum kaşınmaları fevkalâde müziçtir. Bilhassa difteri serumundan sonra bazan hasta çıldırarak bir hale gelir. Umuhiyetle kalsiyum şırıngasının eyi tesirini herkes bilir. Öyle vakalar olurki iki üç gün kalsiyum iğnesinin tesirini beklemeğe hastanın ıztırabı müsait değildir. Böyle vak'alarda adale arasında Novalgine iğnesini yapmakla derhal ağrı ve kaşınmanın geçtiğine çok defa

Sarahatle Tarif Edilmiştir

Erkeklik Klimakteriyum Sendromu

şimdi tanılan ve sarahatle tarif edilebilen bir mezdur. Gençliğinde kuvvetsizlik, müphem ağrılar, uykusuzluk, asabiyet ve yorgunluktan şikâyet eden erkeklerin orta yaşlarında mevcudiyetinden şüphe edilebilir.

O R E T O N

Oreton Testosteron propionat ile tedavi - eğer şahıs hormon kıfayetsizliğinden muhtaripse - bu tezahüratı sür'atle hafifletir ve klimakterik hastayı vücutca ve ruhen kuvvetlendirir.

U. S. A.

Schering CORPORATION

BLOOMFIELD - NEW JERSEY, U. S. A.

TÜRKİYE GENEL DEPOZİTERİ

ŞARK TİCARET KOLLEKTİF Şti.

MERKEZ HAN, 8-14

GALATA - İSTANBUL

Schering CORPORATION - BLOOMFIELD - NEW JERSEY, U.S.A.

MUSTAHAZARLAR

1. a) PROFOLIOL-B (Alpha Estradiol Benzoate) ampulleri, 1 mg. (10,000 I. B. U.) 5 mg. (50,000 I. B. U.) Meunorhea, ve yumurtalık kifayetsizlikleri.
b) PROFOLIOL-DH (kristal halinde Alpha Estradiol) 0,5 mg. lık tabletler - Meunorhea ve yumurtalık kifayetsizlikleri.
2. ESTINYL (Ethinyl - estradiol) 0,05 mg. lık tabletleri havi şişeler - Aybaşı devreleri rahatsızlıkları.
3. PRANONE (Anhydrohydroxy - progesterone) 5 ve 10 mg. lık tabletler, keza saf progesterone'ın yağdaki solution'u halinde 5 ve 10 mg. lık ampuller. Dysmennorrhœa, menometrorrhœgia (kanama halleri), âdet edinilmiş düşüklükler.
4. a) ORETON (Testosterone propionate) 10 ve 25 mg. lık ampuller.
b) ORETON-M (Methyl testosterone) 10 mg. lık tabletler - Erkeklik hormonu kifayetsizliği ve rahatsızlıkları, prostatizm.
5. CORTATE (Acétate de dœsoxycorticosterone) 5 mg. lık ampuller - Addison hastalığı, Miastenia Gravis, cerrahi şok, adrenal korteks rahatsızlıklarında.
6. NEO-IOPAX (N-methyl-3), (diiodo-chelidamate) 20 cc. lık ampuller - Pyelography'de.
7. PRIODAX (Beta (4 hydroxy - 3,5 diiodo phenyl - alpha-phenyl-propionik asit) 5 tabletlik zarflar - Cholecystographi'de.
8. ORONOL-B OLEOSUM (Aurothioglucose) Adale arası zerkleri için 5 cc. lık ampuller - Artrit romatizması ve tüberküloz.
9. VANTYL (Phenylchinolein karbonik asit) damara ve adale arası zerkleri için 5 ve 10 cc. lık ampuller.
10. NEO-VANTYL (Phenylchinolein karbonik asit müştakı) Romatizma, nevrit ve artrit.
11. TETRAMEL (Hexamethylén tetramin) 5 cc. lık ampuller - sistid, pyelit, idrar yolları bozuklukları, coli basili, mesane enfeksiyonları.
12. TETRAMELIN (Hexamethilen tetramin - sodium salicylat ve cafein sodium salicylat) 5 cc. lık ampuller, sistid, pyelit ve idrar yolları bozuklukları, coli basili, mesane enfeksiyonları.
13. SULAMYD (P-amynobenzène - sulphonilacétylimide) 0,5 gr. lık tabletler - idrar kanalları taharruşiyeti, idrar yolları enfeksiyonları, sistid ve pyelocystitis.
14. SARAKA (70 % Bassorin ve 6.5 % cortex Frangula) 85 ve 283 gramlık kutular (100 ve 275 gr.) Âdet edinilmiş kabızlıklar.
15. GANOL (0.27 gr. Pyramidon ve 0.114 gr. acide diethyl - barbiturique) 0.4 gr. lık tabletler - Baş ağrısı, diş ağrısı, nevralji, her cins ağrılarda, ameliyatlardan evvelki ağrılarda.

şahit olduk. Her çeşit kaşınmalara Antergan şırıngasının da iyi geldiği tıbbi mecmualarda yazılıyor, tecrübe etmedik. Bu gibi kaşıntılarda hastanın yalnız su diyetinde bulunmasını da her hekim tavsiye eder.

Ürtiker sık sık nüksederse o zaman önlemek için tedbirler alınır. Bazan bu sebep kolay bulunur : kimine yumurta, çukolata, istakoz, balık, konserve dokunur, çilek yiyince kaşınanlar pek çoktur. Bunlar tecrübelerle anlaşılır. Tabii dokunan şeyi yememeli. Bazı adamlar kinin alınca ürtiker olur. Hele kan şırıngalarında kaşıntı her gün olagan şeydir. O zaman ya désensibilisation tedavisine, yahut antihistaminique çarelere baş vurmak zarurî olur. Désensibilisation çareleri de iyi tanıdığımız şey değil. Nasıl tesir ediyor, bilemiyoruz. En ziyade kullanılan usul auto hémotherapie dir. Haftada üç defa hastadan on santimetre mikâbı kan alınır, ilyelerine şırınga edilir, üç dört haftadan sonra vücudda sansibilize oluyor. Dokunduğu tecrübe edilen ilaçlar, yemekler artık ürtiker yapmıyor. Hyposulfite de soude un yüzde yirmi mahlûlünden on santimetre mikâbı verid içine on oniki defa şırınga etmekle de desansibilizasyon oluyor. Hyposulfite de magnésium de yüzde on mahlûlünden on santimetre mikâbı verid içine şırınga edilmekle aynı maksat temin edilebilir. Bromürün Strontium, Sodium, Calcium tuzları yüzde on mahlûlünden on santimetre mikâbı da on oniki gün günde iki defa onar santimetre mikâbı verid dahiline şırınga olarak kullanılmaktadır. Antihistaminique tedavilerde ürtikerin önünü alır. Antergan ın on santigramlık komprimelerinden günde üç tane almağa başlanır, yavaş yavaş on komprimeye kadar arttırılır. Şimdi daha ziyade Neo-antergan kullanılıyor, bunun tesiri daha sabittir. Amerikada anti histaminique yeni ilaçlar : Benadryl, Pyribenzamine dir. Bunların tesiri daha fazladır. Benadryl elli miligramlık kapsüllerde ürtiker ve saman humması için iyi bir ilaçdır. Astmaya tesiri yoktur.

Baş dönmesine

Her şeyde olduğu gibi sebebi meydana çıkarmak, ona göre ilaç vermek ön safta gelir. Ne sebepten olursa olsun baş dönmesinden rahatsız olanlara içki, tütün ve sinirleri tenbih edici şeyler menedilmelidir. Ondan mada otomobil kullanmağa, bisikletle kalabalık caddelerde dolaşmağa müsaade edilmez. Arazi olarak baş dönmeye ilaç az miktarda kinindir, çok miktarı bilâkis baş dönmelerini arttırır. Meselâ bir haba üç santigram lüminal, bir santigram bromidrat du kinin, bir santigram belladon hülâsası konur, günde üç dört hap verilir. Damar hastalıklarından ileri gelme baş dönmelerinde bir şeker parçasına binde bir Adrenalin solüsyonundan kırk damla damlatılır. Hasta şekeri dili altında tutar, yavaş yavaş erir, günde dört defa kadar bu iş tekrar edilir. Sulfat datropin de baş dönmesi için kullanılır. Dörtte bir miligramlık granüllerle başlanır, günde bir granülden sekiz on granüle kadar tedricen çıkarılır. Pilocarpin de bazan iyi gelirse de tesiri her zaman bir değildir. Yemek zamanlarında günde iki üç gram bromür potasyum da verilebilir. Devamlı ve inatçı vakalarda hangi taraf labirenti taharrüş gösteriyorsa oranın sinirini kesmekle baş dönmesi zail olur.

Sütü arttırma

Sütü az gelen kadınlar da günde 2—4 gr. kurumuş tiroid guddesi vermeği tavsiye ediyorlar.

Caronamid

Penicillin böbreklerden çabuk tarh oluyor. Amerikalılar Caronamid adlı bir ilaçla Penicillin'in vücuddan tarhını geciktirecek bir çare buldular. Plazma içinde yüksek miktarda Penicillin birikmesini temin ediyorlar. Carbo Caronamid 4 oxyphenylmetal sulfonamid dir. Caronamid ağızdan dört saatte bir

iki gram verilecek olursa Penicillin'in kanda tekâsüfû 2—7 defa artıyor.

Colite ülcerus'lerin methilthiouracil'le iyileşmesi

Barsakları yıkama, vitaminler, sulfamidler, diyetler, apandis çıkarma, kan transfüzyonu fayda etmediği vakalarda Methylthiouracil'le pek kısa bir zamanda, yirmi günde ülserin kapandığını, üç ay takib edildiği halde ülserin nüksetmediğini Lancet'te gördük.

Gıdasızlıktan beyin sinirlerinde hastalık

Japonların Javaya hapsedtikleri Avrupalılarda : Neuritis retrobulbaris, ileri derecede ağır işitme, merkezi vasıfta teleffuz bozukluğu, beşinci zevcede merkezi vasıfta his bozukluğu bulunmuştur. Kanlarında hiç bir bozukluk olmadığı halde... mide usarelerinde asid klorikya pek azalmış veya büsbütün yokmuş... Avitaminoz denilecek başka araz da bulunmamış. Her halde yine gıda noksanından ileri gelen bir sendrom telâkki edilmiş.

iyodopepton kâzım

Tababette şüphesiz iyod emlâhı kadar sahai tatbikatı geniş olan bir dava yoktur. Bu müessir ilâcın en kolay alınması, en güzel tesir edeni iyodopeptondur, on yedi seneyi müteceviz bir hayati maziye malik İyodopepton Kâzım da yegâne payidar olan ve hekimlerimizin itimadını kazanan müstahzarmızdır. Çünkü ciddi bir sayın mahsulüdür. Bu ilâç damar sertliğine, rumatizmaya kalbe karşı kullanılır.

SIROP HEMOGLOBIN TEGE
FAZLA KAN ZAYI ETME HALLERİNDE,
KANSIZLIKLARDA, GENEL ZAFİYETTE,
HALSİZLİK, TAKATSİZLİKDE KULLANILIR.
REÇETESİZ SATILIR.

KINAMALT FOSFATE

Fosfatlı ve kinakınalı bira hülâsası.

Yapıldığı yer: Münir Şahin tıbbi müstahzarlar laboratuvarı

İstanbul — Karaköy

POLYBROM

[Effervescent Şinasi]

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman Uzman

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Babıali caddesi 23

Ayın akisleri

M. O. Uzman

— Milletlerarası üniversiteler öğreticilerinin İstanbuldaki şubesi içtimanı Bayazitte Marmara klübünde yaptı. İstanbul, Ankara ve Teknik üniversitesi profesörleri toplandı. Azasını, kâtiplerini seçti. Üniversite hocalarının hepsi bu cemiyetin tabii azalarıdır.

— Marazî teşrih ordinaryüsü Prof. Schwarts'ın Türk tabiiyetine alındığına pek çok sevindik. Schwarts ilmi liyakatle, sayı ve ikdamile Fakültemize en çok hizmet eden hocalardandır. Onun mesaisinden gençlerimiz namütenahi faydalanmıştır. Yeni vaziyeti ile büsbütün bizim olduğu için kendimizi tebrik ediyoruz.

— Tıp Fakültesinin Şimi - Biyolojik ordinaryüsü Prof. Haurovitz Amerikada Endya üniversitesine davet edilmiştir. Haurovitz tıp fakültemize ölçsüz hizmetlerle hepimizin hürmetini kazanmış pek güzide bir üstattır. Bu memleketin gençliği Haurovitz'i daima şükran ve minnetle yad edecektir. Haurovitz in bizde kalmasını çok isterdik. O emsaline pek nadir tesadüf edilen bir âlimdi. Sayii ile, karakterleriyle hepimize örnek olmağa lâyık fevkalâde bir üstaddı. Çocukları Amerikada olmasa bu memleketi çok seven üstadın bizi bırakmağa kıyamayacağından emindik. Ders senesinin nihayetine kadar bizle çalışacak profesörü inşallah bize büsbütün bağlayacak mes'ud bir tesadüf çıkar.

— Amerikada tahsilde bulunan Operatör Feyyazın beyin cerrahisinde, Necmettin Polvanın nöroloji kliniğinde çok iyi çalıştığı hocaları takdir ettiğini işitiyor ve iftihar ediyoruz. Röntgen mütehassısı Faruk Kumili ile ebeliğe çalışan Kâmil de yüzümüzü ağartacak irfan hamulesi ile avdet ediyor.

Hauroviğin yetiştirdiği Dr. Lâhut Uzman Harward tıp mektebinde doktorluk diploması aldıktan sonra iki senedir Bostonda Nöroloji Kliniğinde geceli gündüzlü çalışıyordu. Mac Lean Hospitalde dimağ şimi-biyoloji laboratuvarına ilmi taharriyat için ayrılmıştı. Amerikada Jurnal Medikalde okuduğumuza göre bu sene ilmi araştırmalarile dördü Amerikalı, biri Kanadalı, biri Türk olmak üzere altı doktorun Felowscheep seçildiğini gördük. Bu altı doktorun herbirine taharrierini genişletmek için 2400—3200 dolar mükâfat verildiği yazılı... Lâhutun çalıştığı mevzu beyindeki proteinler ve tabii ve marazî hallerde bundaki değişikliklerdir.

— Altı yedi sene Amerikada ruhi hastalıklarda tekâmül için çalışan Dr. Ethem Vassaf arkadaşımızın Türkiyedeki akıl ve sinir müesseselerinin müfettişliğine tayin edildiğini haber aldık. Kendilerinden çok istifade edileceğinden eminiz. Muvaffakiyetlerini bütün kalbimizle temenni ederiz.

— Bu sene Teşrinievvel ayında Ankarada mutad Türk Tıp Kongresi toplanacaktır. Hekimlerimizin pek istifadeli tebliğlerini duyacağız. İleride tafsilâtını bildireceğiz.

Operatör Orhan

Türk hekimliğinin en şerefli ve şöhretli üstadlarından biri, Operatör Orhan Bey öldü. Ani bir bağırsak tıkanması ile kendisine müdahale edilen doktor ancak beş gün kadar yaşayabildikten sonra hayatla alâkasını kesti. Otuz sene hizmet ettiği, binlerce kişileri kurtardığı Alman hastanesinden kaldırılan mübarek naşı Bayazıt camiinde ve sonra Üniversitenin morfoloji enstitüsü salonlarında meslekdaşlarının ve kendini sevenlerin veda göz yaşlarıyla selamlandıktan sonra Eyübe götürüldü, bir buçuk sene evvel ölen pek sevdiği zevcesinin yanına gömüldü. Zevcesini kaybedeli beri zaten bu dünyada yalnızlık hissediyordu. Tesellisi hastaneye kadar gitmek, hastalarını teselli etmek, nişterinden

istimdad edenlere çaresiz olmak, ve her şeyden evvel bu yalnız hayatın ıztıraplarına bir az daha sabırlıca katlanabilmektir... Geçen sene bir ayağında parésie olmuş, yavaş yavaş iyileşmişti. Yatakta yatmak, hasta olmak, bir şeye yaramamak, aranmamak ona en büyük ıztıraptı. Bir çok kimseler canım niye çalışıyor, niye ihtiyacı var diye bu yaşlı doktorun faaliyetini adeta tenkit ediyorlardı. Canlı bir ruhun böyle bir atalete tahammül edemeyeceğini anlayanlara has tenkit... onu ihtiyar ve hatta hasta halinde çalışmağa

sürükleyen, Alman hastanesinde hasta yatar-ken bile muktedir olabildikçe hasta koğuşlarını, ameliyat salonunu ziyaret ettiren saik nedir ? Bu ruhu anlamayanlar böylelerini bol bol tenkit edebilir. Lâkin ruh aşına olanlar bunun neden ileri geldiğini pek iyi anlarlar. Anlasalardı o zaman bu yaşlı san'atkâra, bu muhterem âlime daha ziyade hürmet ederlerdi. Servete ihtiyacı yoktu, şöhretin şahikasına çıkmıştı, o modern Türk cerrahisinin üstadı idi. Vatannın her köşesinde elinde nişter tutan her cerrah onun çırağı idi, onun esrinde yürüyerek yükselmişti, onun dershanesinde yetişmiş, operatör olmuştu, o cerrahların büyük hocası idi, o profesörler profesörü, ordinaryüslerin ordinaryüsü idi. Herkesin dinlensin dediği zamanda onu sıkın alışmadığı ataletti, o huzuru istirahatte değil, faaliyetinde arıyordu. O zevki ancak bir hastaya mesleği ile yardım edebilmekte buluyordu. Elli senedir maharetle kullandığı nişteri bir kişiye daha hayat kazandırdığı ve buna muktedir olduğunu hissettiği vakit ilmi gururu coşuyordu. O onur duymak istemiyordu, o artık bir şeye yaramıyor denilmesine tahammül edemezdi, hatta hastanın ödediği küçük bir viziteyi bile hastalarının bir şükran borcu beni arıyorlar, tercih ediyorlar, kıymet veriyorlar diye kabul ettiğine şüphe yoktu. İşte ihtiyarlığın psikolojisi, çalışkan bir adamın hayat tarihinin son sahifeleri... zevcesinin vefatından sonra arasına ziyaretine gidiyordum, ne sevinirdi... ah Mazhar, yalnızlık ve aranmamazlık beni bitiriyor derdi. Telefonla hatırını soranlardan bile minnettarane bahs ediyordu. Ziyarete gelene biraz daha fazla oturması için adeta gözleri yalvarıyordu. Her kesin maddî bir operatör sandığı koca Orhan bu kadar yumuşak ruhlu olmuştu. Orhan kadar mesleğine aşık pek az bulunur. Ne şahsî dedikodu, ne dünya güdültüsü... Onu hiç bir şey mesleği kadar alâkadar etmezdi. İctimaî ve ailevî mecburiyeti Orhanı bazan toplantılara, balolara sürüklerdi. Orada Orhanın yamındaki birile hararetili hararetili konuştuğunu gören dostları ne konuştuğunu bilirler. O gün yaptığı bir ameliyede bulduğu çapraşık ve pürüzlü yerleri, onları nasıl düzelttiğini

anlattığına hiç şüphe yok... Yanındaki arkadaşları biraz daha sabrederse vak'alar tevali eder. Hamburgda hocası Zik'den veya Gülhanede Riderden gördüklerinden tutunuz da bu güne kadar geçenleri...

Orhan ciddi, samimi doktordu. O derece de yumuşak yürekli ve mütevazı idi. Yakışıklı, şanlı ve sempatikdi. Yarı Arnavud lehçesiyle ders anlatışı, lâkırdı söyleyişi bile muhataplarının hoşuna giderdi. Fevkalâde merhametli, son derece vazifesinastı. Saatlerce sıcak ameliyathanede hiç yorulmadan, hiç sınırlanmadan güler yüze işini yapardı, tekniği çok kuvvetli idi, onu iş başında görene itimad gelirdi...

Dersine, vazifesine çok bağlı idi. Bu husustaki terbiyesi herkese örnek olacak derecede yüksek idi. Onu bir hastalık yatağına bağlamadığı takdirde işine bir dakika geç gelmesi vaki değildi. Her zaman aynı samimiyet ve ciddiyetle işe sarılırdı. Bir hastaya çağırılınca ilk önce ona çabuk yetişmek, hiç bir menfaat düşünmeksizin, istigna göstermeksizin vazifesini tam yapmak... onca hizmetin karşılığını beklemek en sonra düşünülecek şeydi. Gülhanede, Fakültede, Alman hastanesinde aynı Orhandı.

Orhan belki bu toprakta minnettar olmayan bir aile yoktur. Onun hazakatine yerli ecnebi herkes iman etmişti. Cerrahiye ait bir vak'ada her kesin hatırına ilk önce Orhan gelirdi. Sıhhatte olanlar bile Allah mühtağ etmesin Orhanın bıçağı kendilerini kurtarır diye endişesiz yaşarlardı. Mesleğine aşık, vazifesine sadık, işinin eri ve ustası, nadir yetiştir ve pek iyi yetişmiş bir operatördü. Operatörlüğü şüphesiz hocalığından çok üstündü, nazariye dersi için yaratılmamıştı. O nişteri en iyi kullanmasını bilen bir operatördü bu onun noksanı değil, daha ziyade kemali idi.

Orhan Keseriyeli idi. Sultan Hamid devrinde Fodlacı Adil Bey adlı hayırsever bir hemşerisi Keseriyenin güzide dört çocuğunu İstanbulla getirtmişti, diğer üçünün ne olduğunu bilmiyoruz. İçlerinde sivrilen ve şöhreti vatan ufuklarına yayılan Orhan Abdi idi. On iki yaşındaki bu çocuk Eyubdeki Baytar

Rüştüyesine yazdırıldı. Onu bitirdi, Kuledeki Askerî Tıbbiye idadisine geçti, oradan Demirkapıdaki Tıbbiye Şahanede altı sene okuduktan sonra 1314 senesinde doktor yüzbaşısı oldu. O sene Gülhane hastanesi staj mektebi olmak üzere yeni açılmıştı. Rider Paşa direktör ve cerrahî hocası, miralay Dayke Bey dahiliye ve laboratuvar hocası idi, Riderin tercümanı ve müdür muavini de Alman yadan yeni gelmiş olan hocamız Raşit Tahsin merhum... Gülhane'de ilk staj talebe Orhanın sınıfı idi. Ondan evvel hükümet Fransa ve Almanyaya bir çok talebe göndermişti. Almanyaya ilk posta Bakteriolog Süleyman Nuri, Dahiliyeci Hakkı Şinasi, Bakteriolog Ömer Fuad, Operatör Fuad İbrahim, Kulakçı Ali Hüsni, Asabiye ve Akliyecisi Raşit Tahsin, Etfal Hastanesi Başhekimisi İbrahim Paşa. Bunlardan sonra ikinci posta ile Kulakçı Ziya Nuri, Operatör Kerim Sebati, Cildci Esref Ruşen, Anatomist Hikmet Emin, Dahiliyeci Süleyman Numan, Ebe Asaf Derviş. Bu ikinci postanın avdeti Gülhane Tatbikat Mektebinin açılışına tesadüf eder, Hikmet Emin evvelce gelmişti, diğerleri Gülhaneye hoca oldular ve Tıbbiyede de birer poliklinik sahibi... O zaman Rider Orhanın sınıfından da altı kişi seçerek Almanyanın muhtelif şehirlerine gönderdi, çalışacakları şubeyi seçti, sonuna kadar onlarla alâkadar oldu. Bunlar histolojist Tefik Receb, Anatomi patolojist Hamdi Suad, Göz hekimisi Ziya Gün, Dahiliyeci İhsan Ali ve Operatör Orhan Abdi idi. Bu kafiye ile giden Salih daha evvel geri gelmişti. Orhanın avdetinde Rider Haydarpaşa Fakültesi binası yapılıırken kazaya uğramış, bel kemiği kırılmış, memleketine, Bonne'a avdet etmişti Gülhane direktörü Dayke Paşa olmuştu, miralay Witing de baş cerrah idi. Orhana da poliklinik verildi. Orhan askerî bir kumandan gibi amirlikte maiyetinden itaat ve inzibat beklediği gibi kendisi de büyüklüklerine tam bir asker gibi muti ve vazifesine sadık idi. Orhandan ne Almanyada, ne burada hiç bir hoca şikâyet etmiştir. Orhanın kliniğini sevemeyenler başıbozuk yaşamağı sevenlerdi, bu ruhu taşıyanlar da Orhanla barışamazlardı,

Orhan vazifesine bağlı muntazam bir adamdı. Alman inzibat ve terbiyesile yetiştiği için Cermen kültürünü tercih ederdi. İyi bir aile babası idi, hiç bir dedikoduya karışmaksızın Gülhane hocalarından bir kaç arkadaşla yaptığı dostluk çevresinde yaşardı. Dostlarına karşı pek samimî idi. Orhanın pek muhterem hatirasına ihtiramlarımızı yollarken bize yadigâr bıraktığı kıymetli evlâdlarına, Doktor Şark ile Güzel San'at Akademisinde çalışan Bayan Gülbine uzun ömür ve saadetler dileriz.

Fahire Ethem Akif

Üstadımız adlı tıp hocamız Ethem Akifin kızı Prof. Fahirenin ölümü bütün memleket münevverlerini tessürlere garketti. Yüksek bir terbiye ile yetişmiş, hayatını ilme vakfetmiş, genç yaşta kariyer akademiğin şahikalarına yükselmiş Fahirenin vefatı irfanımız için pek büyük bir kayıptır. Fahire yerine pek

güç konur bir âlim kızımızdı. Asaleti, gençliği, terbiyesi ona bir ev kadını olarak çok ikballer hazırlamıştı. Halbuki o aşkı çalışmaya, öğrenmeye, bilgi yolunda ilerlemeye, fen alanında yükselmeye vermişti. Üniversitede hoca olmuştu, genç talebeye bioloji, zooloji öğretmişti, gençliğini enstitüde hayvan kol-

leksiyonları ve etütlerine hasretmişti... Ona ölüm nasıl kıydı, o kıymetli dimağa genç yaşta o meş'um hastalık neden musallat oldu ? talihsiz yavru, hayatının en güzel yaşındaki kıymetli yavrusunu toprağa gömmek felâkete uğrayan zavallı baba, altıyüz senede ilk defa yetişen biricik kadın âlimimizi kaybeden biçare memleket... Hepinize yazık. Bu matem o kadar büyüktü, ki... insan teessüründen ne diyeceğini bilemiyor. Bu büyük acının karşısında ihtiramla sükût... Allah matemzede babaya sabırlar versin !

Nevzad Eşref Bengin

Gazetemiz basılmak üzere iken Nevzad Eşrefin vefatı ile derin bir acıya uğradık. Üç aydanberi iptida dimağda, son onbeş günde gayet sür'atle mediasten tazyiki ile pek ızdıraplı günler geçiren sevgili Nevzadıcığının aczi mutlak içinde karşısında kıvranıyorduk. Nihayet talih sade bize değil, insanlığa bile

bu insanlık numunesi nakâm meslekdaşımı, pek samimî talebemi, otuzsekiz senelik en iyi dostumu, bedbaht hemşiremin kocasını çok gördü. Onun ölümü bizim kalbimize unutulması kabil olmayan bir yara açtı. Onu biz de dostları da samimî göz yaşlarla, kıyamaya kıyamaya toprağa bıraktık. O da her fani

gibi dün varken bu gün yok oldu. İnsan bu acıya da yana yana alışmağa çalışacak, lâkin şüphesiz ki hiç bir gün unutamayacak, daima onun munis ve mütebessim yüzü, mutavazı ve kibar tavrı, meleklerden temiz insan hayali karşımızda dolaşacak. Ben kan kardeşliği ile ona bağlı idim, onu sevmekliğim pek tabii idi. Dostlarını, tanıyanlarını, benim kadar kederli, ve matemzede gördüğüm vakit Nevzadın fevkalbeşer güzel huylarile hükümdarların kazanamadığı bir taç muhabbeti başında taşıdığını gördüm, teselli buldum. Bize bu teselliye bahşeden sevgili dostlarımıza, Nevzadı sevenlere ne kadar teşekkür etsek ne kadar minnettar kalsak azdır. Üç ay kadar süren hastalığı esnasında muhterem meslekdaşlarımız ona şifa ve hayat vermek için hekimliğin bütün çarelerine baş vurdular, onu bir gün bile tıbbî şefkatten mahrum etmediler, hem de mesleklerinin bütün kudsiyetine kalblerinin muhabbet ve merhametini de ilâve ettiler. Onlara ödenmiyecek surette borçluyuz, minnettarız. Hastane ve meslek arkadaşlarını ona kalbden bağlılığını ziyaretlerle, adım adım sağlığını takip etmekle gösterdiler. İstanbuldan, İzmirden, Afganistandan bir çok dostları hastalığı müddetince en yakın akrabaları imiş gibi onu bir an unutmadılar. Telgraf, telefon ve mektupla hep sordular. Pek iyi kalpli yaratılmış, her adımda bir çok talihsizliklerle karşılaşmış Nevzadın en büyük mazhariyeti... senenin en soğuk ve karlı gününde Teşvikiye camii avlusunda ve Şişli mezarlığında vedanı ve tezkiyesini yapmak için samimî tehalük gösteren meslek arkadaşlarına ve dostlarına ailemiz ebediyen müteşekkür ve minnettardır.

Nevzad Tekirdağında 303 senesinde doğmuş, Askerî Tıbbiyeden 326 senesinde sınıfının ikincisi olarak neş'et etmişti. Gülhanede asabiye ve akliye kliniğine devam etti, mütehassıs oldu. Erzuruma gitti, Balkan harbine iştirak etti, arkası sıra harbi umumî çıktı, Edirne'de, Çanakkalede bulundu, ağır hastalıklar geçirdi, oradan Gazeye gönderildi, Gazede esir düştü, Mısırda uzun bir esaret ha-

yatı geçirdi. Avdetinde İzmir'e tayin olundu. Yunanlıların İzmir'e saldırdığı gün Nevzad orada acı günler geçirdi. İzmirde yerleşmeğe çalıştı, daima bir ev sahibi olmak isterdi, insafsız bankaların fahiş faizlerini ödeyeceğini zannederek istikrazla yaptırdı. Malûm iktisadî buhran çıktı, borcunun fahiş faizini değil, geçinmek bile güçleşmişti. Namuslu adam üçte iki ziyaniyle evi sattı, borçlarını ödemeğe çalıştı, çoluğıle çocuğıle adeta Afganistana hicret etti, borcunu ödedikten sonra yine çocuklarının istikbali endişesile İstanbul'a döndü. Burada sıhhiye muayene komisyonuna, Bakırköy hastanesine, Haseki hastanesine, en sonunda Haydarpaşa Nümune Hastanesine mütehassıs tayin olundu. Gençliği harplerde, Afganistanlarda geçti. Çok kibardı, çok namuslu idi... O memleketin hep kara günlerinde iş gördü, saadetten nasibi pek az oldu. Dünyada en iyi bir aile babası, en iyi bir zevçti. Temiz doğdu, temiz yaşadı, temiz öldü. Elleri hiç bir şeyle kirlenmedi... munis ve mütevazı hali ona ve ailesine pek çok samimî dost kazandırmıştı. Kimseye fenalık yapmamış, hatta fenalık düşünmemişti. İsmi gibi masumdu.

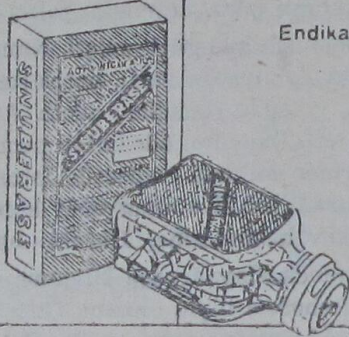
Nevzad hastalarına karşı fevkalâde şefkatli ve samimî idi. Afgan hükümeti hizmetinden çok memnundu, konturatosunu yenilemek istediği halde çocukları için buraya koştı, yalnız borcunu ödeyebilmişti. Buraya geldikten sonra da nikbet nikbeti takip etti. O halinden hiç şikâyet etmez, hayatın ıztırapları karşısında sabırlı ve mütehammül daima centilmen kaldı. Afganistanda tıp mektebinde asabiye ve akliye dersini tesis etti, farisi dilile bir akliye ve asabiye kitabı yazdı bastırdı, orada modern bir timarhanecik yaptı. Altmışa yaklaştığı vakit hayattan kazancı Afganistanda, İzmirde, çalıştığı hastanelerde temasta bulunduğu dostlarının güzel kalpleri idi. O sevginin feyzile yaşadı, onu dünyada kurmağa muvaffak olamadığı ahret evine teşyi edenler de o sevgililerdi ... Allah gani gani rahmet eylesin.

SINUBERASE

**Hazım cihazı dezenfektanı
ferment tedavisi**

Endikasyonları: Oto - entoksikasyon - Anerit,
muannit ishal, çocuk ishalleri.
Dispepsi Damar sertliği, Nö-
rasteni, ihtiyarlık hafızasıhhası.

100 Komprimelik Şişe

JUL KREPEN
ve KEMAL MÜDERRİSOĞLU
Koll. Şti.

P. K. 1288

Galata-İstanbul

Tel. : 41065

ETABLISSEMENTS

CHATELAIN

Courbevoie (Seine) FRANCE

JUBOL

Barsak mürebbii

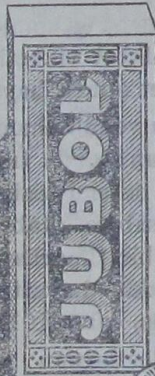
Endikasyonları:

Kabız

Anerit

Fazla şişmanlık.

25 haplık şişeler.

JUL KREPEN
ve KEMAL MÜDERRİSOĞLU
Koll. Şti.

P. K. 1288

Galata-İstanbul

Tel. : 41065

ETABLISSEMENTS
CHATELAIN

Courbevoie (Seine) - FRANCE